

PARAPLEGIK

ISSN 0351-9163

GLASILO ZVEZE PARAPLEGIKOV SLOVENIJE

Št. 116

marec 2009

**NAGOVOR PREDSEDNIKA
VLADE RS BORUTA
PAHORJA**

**NIŠICE V TERMAH ČATEŽ
SO OBNOVLJENE**

**JOŽE OKOREN IN JOŽE FLERE
PREJEMNIKA BLOUDKOVIN
PRIZNANJ**

**7. MEDNARODNI SIMPOZIJ
POTAPLJAČEV**

TISKOVINA

POŠTNINA PLAČANA PRI POŠTI 1130

KAZALO

Nagovor predsednika vlade RS	stran 4
Delo zveze	stran 5
Strokovno	stran 7
Koristne informacije	stran 8
Arhitekturni nasveti	stran 9
Intervju	stran 11
Delo društev	stran 14
Iz življenja	stran 23
Potopis	stran 24
Šport	stran 25
Kultura	stran 32
Telefon v stiski	stran 35
Zahvale, oglasi, umrli	stran 36
Razvedrilo	stran 37
Križanka	stran 39

Glasilo Paraplegik izdaja Zveza paraplegikov Slovenije in njena pokrajinska društva: Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine, Društvo paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja, Društvo paraplegikov Gorenjske, Društvo paraplegikov Istre in Krasa, Društvo paraplegikov Koroške, Društvo paraplegikov Prekmurja in Prlekije, Društvo paraplegikov severne Primorske, Društvo paraplegikov severne Štajerske in Društvo paraplegikov jugozahodne Štajerske
Za ZPS: Dane Kastelic

Glavna in odgovorna urednica: Tina Pavlovič

Uredniški odbor: Jasna Tepina, Dani Globokar, dr. med. asistent fiziater, mag. Aleksandra Tabaj, Jože Globokar, Dane Kastelic, Barbara Slaček, Benjamin Žnidaršič

Tajnica uredništva: Darja Kos

Lektoriranje: Darka T. Podgoršek

Tisk: C.VISTA d.o.o 3270 Laško

Prelom in obdelava slik: Benjamin Žnidaršič

Osnovni podatki uredništva: Zveza paraplegikov Slovenije, Štihovca 14, 1000 Ljubljana, p.p. 5714, Tel.: 432-71-38, fax.: 432-72-52

Email: paraplegik@zveza-paraplegikov.com

Spletna stran: www.zveza.paraplegikov.si

Transakcijski račun: 03170-1001146571

Poština plačana pri pošti 1130

Naklada: 1900 izvodov

ISSN 0351-9163

Foto naslovnice: Arhiv DP PP

Drage članice in člani!

Prav v tem času, v bližajočem se aprilu, poteka 40. obletnica od ustanovitve naše organizacije Zveze paraplegikov Slovenije. Vsi člani, manj ali bolj aktivni, si lahko to dolgoletno aktivno obdobje štejemo v ponos. Predvsem gre tukaj zahvala našim ustanoviteljem oziroma prvim članom, ki so utirali trnovo pot. Aprila bo potekala vrsta prireditev, tako slavnostna akademija kot kulturna in športna prireditev, kjer bodo povedane in prikazane aktivnosti, s katerimi se invalidi po poškodbah ali bolezni hrbtenjače ukvarjajo. Več o teh dogodkih boste izvedeli v naslednji številki glasila

Paraplegik. V tokratni številki pa si ob tem častnem jubileju preberite nagovor predsednika Vlade RS. Ponujamo vam tudi novosti o nekaterih zakonskih spremembah, arhitekturnih prilagoditvah, med drugim v počitniških hišicah ZPS v Termah Čatež, aktivnostih naših pokrajinskih društev, duhovit potopis in še mnogo več.

V našem glasilu pa si želimo ustvariti tudi novo rubriko, ki bo odvisna od vašega odziva, dragi bralci. Postavljajte vprašanja, ki vas zanimajo, tako z zdravstvenega, pravnega ali kakšnega drugega področja. Na ta vprašanja bodo odgovarjali bralci, ki so se že spoprijeli s tem problemom in

vedo, kje se dobi najhitrejši odgovor. Zatorej postavljajte vprašanja in nam jih pošljite.

Lepo preživite spomladanske dni.

Vaša urednica Tina Pavlovič

Predsednik Dane Kastelic

Spoštovane članice in člani, v naslednjih vrsticah želim nagovoriti predvsem vas, ki ste že vrsto let ustvarjalni del naše organizacije ali ki ste se vanjo šele vključili. V tem mesecu praznujemo 40 let od ustanovitve organiziranega delovanja današnje Zveze paraplegikov Slovenije. Veliko zanesenjakov, ki so leta 1969 zbrali pogum in se organizirali, je med nami, veliko je žal že pokojnih. Njim gre vse priznanje, da je naša organizacija tako prepoznavna v slovenskem prostoru, v zadnjih štirih letih pa tudi v Evropski uniji.

Ni naključje, da se je zaradi interesa članstva pred tremi desetletji ustanovilo tudi osem deželnih društev, ki so teritorialno pokrivala celotno Slovenijo. Pred desetimi leti se je zaradi regijske posebnosti ustanovilo še društvo paraplegi-

kov Koroške. In prav v teh živih celicah naše organizacije se dogaja največ medsebojnih kontaktov in pretoka informacij. Zato je zelo pomembno, da smo člani v društvi aktivni s svojim delovanjem, saj se ravno v teh okoljih izoblikujejo želje in potrebe posameznika. Vodstvo društva pa je potem tisto, ki na podlagi informacij s svojimi konstruktivnimi predlogi sooblikuje strategijo Zveze paraplegikov na državni ravni. Po mojem osebnem mnenju je za uspešno delo bistven pretok informacij med društvi in Zvezo, in ta medsebojna povezanost bo v prihodnje zagotovo prinesla rezultate. Zato so zame pripombe nekaterih posameznikov, da od društva nimajo nič, neutemeljene. Moram poudariti, da je društvo last tistih, ki so člani, in da od njega lahko dobijo toliko, kolikor vanj vložijo s svojim sodelovanjem pri delovanju!

Letošnje leto je za nas jubilejno, lahko je to tudi prelomnica za vsakega posameznika, naj bo to za člana, ki sodeluje pri vodenju društva ali Zveze, ali člana, ki je uporabnik posebnih socialnih programov, da razmisli o svoji vlogi v organizaciji. To je lahko tudi trenutek za kritični premislek o slednjem.

Tisti, ki smo aktivni v društvi ali Zvezi, se vprašajmo, ali smo dovolj storili za spodbudo sovrstnikov, da se nam pridružijo s svojimi idejami in znanjem. Ali pa si predstavljamo,

da smo nenadomestljivi, in v okolju dajemo občutek, da opravljamo delo, ki ga bo za nami še težko kdo zmoget? Zagotovo ne, če ne bo imel priložnosti!

Vsi tisti, ki bi radi s svojim ustvarjalnim pristopom želeli aktivneje delovati v društvi in Zvezi, pa prestopite – se zapeljite – čez prag oklevanja in to storite suvereno. Morda vaše ideje in želje ne bodo takoj uresničljive, bodo pa zagotovo prej, če boste sami aktivno pri tem sodelovali, zato povabilo velja.

V štiridesetletnem organiziranem delovanju smo si s pomočjo Zveze paraplegikov in društev zagotovili nekaj pravic iz različnih naslovov socialnega varstva, kar nekaj so nam jih s spremembami zakonodaje ukinili (npr. davek ob nakupu avtomobila, plačevanje cestnine...). Imamo pravico do osnovnih medicinsko-tehničnih pripomočkov, žal pa si moramo kvaliteto življenja večinoma doplačevati (lažji invalidski vozički, del inkontinenčnega materiala, ki ga potrebujejo članice, itd.). V tem trenutku smo zato, ker smo vezani na invalidski voziček, upravičeni samo do povračila davka na motorna vozila (DMV), radiotelevizijske naročnine in do dodatka za pomoč in postrežbo (DPP) ter za telesno okvaro (TO), pa še to samo tisti, ki so bili zavarovani po določeni

nem zakonu in na podlagi mnenja ustrezne invalidske komisije. Dejstvo je, da zaradi invalidnosti nimamo absolutnih pravic, kot je včasih prikazano v javnosti. Skratka, Zveza in društva se morajo vsako leto znova potegovati na javnih razpisih. Naj poudarim, da Fundacija invalidskih in humanitarnih organizacij (FIHO) stabilno financira naše programe in delovanja, obnovitveno rehabilitacijo zagotavlja Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) in Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (MDDSZ), seveda pa si društva zagotavljajo sredstva tudi iz občinskih proračunov.

Zato je v prihodnje naloga Zveze in društev, da si prizadevajo za prijaznejšo zakonodajo do paraplegikov in tetraplegikov v Sloveniji, ki bi jim omogočala kvalitetnejše življenje, za kar imamo tudi podeljeno reprezentativnost. Zagotoviti moramo višji cenovni standard pri invalidskih vozičkih

ter zvišati kvoto udeležencev in spremljevalcev, ki so nujno potrebni za kvalitetno izvajanje obnovitvene rehabilitacije. Zaradi napredka medicine se članstvo večja in stara, hkrati pa v naše vrste prihajajo vedno težje oblike invalidnosti. Zato bo treba veliko storiti za izobraževanje in ozaveščanje javnosti, predvsem pri prometni varnosti, zdravem načinu življenja in posledicah različnih drugih nesreč, zaradi katerih lahko pride do paraplegije ali tetraplegije. Hkrati moramo veliko postoriti tudi pri tako imenovani socialni rehabilitaciji, ki je obvezna za vsakega poškodovanca in je nujna za uspešno vključitev v okolje, iz katerega je bil za določen čas iztrgan. Za izvajanje socialne rehabilitacije imajo naša Zveza in društva izjemno priložnost v Domu paraplegikov. Zato si bo treba kar najbolj prizadevati, da se projekt čim prej konča in dom da v uporabo. Pri tem računam tudi na aktivnejšo vlogo države in trenutne vlade, saj smo ena redkih evropskih držav, ki za določeno – našo – populacijo drža-

vljanov tega nimamo kompleksno urejenega. In prav tu vidim rešitev za partnerski odnos. Seveda pa je naloga tudi same Zveze, da skuša del sredstev zagotoviti pri Fundaciji FIHO, predvsem pa pri strukturnih skladih Evropske unije.

Spoštovane članice in člani, kar veliko izhodišč imamo za v prihodnje. Pri ustvarjanju naše skupne prihodnosti pričakujem vašo aktivno vlogo in vam kličem: **»Vse najboljše ob naši štiridesetletnici!«**

Ob tej priložnosti vam ob prihajajočih praznikih želim tudi blagoslovljene velikonočne praznike, da doživite in začutite veselje ob prebujajočem se času. Začetek nečesa novega nas vedno navdaja z lepimi občutki in pričakovanji, zato se potrudimo, da bomo zraven.

Vaš predsednik Dane

NAGOVOR PREDSEDNIKA VLADE RS

Spoštovani!

Vlada Republike Slovenije ima ustavno dolžnost in družbeno odgovornost, da vsem državljanom in državljanom Slovenije, ne glede na spol, vero, jezik pa tudi telesno hibo, zagotovi enake možnosti za delovanje v družbi. Kot predsednik vlade sem trdno prepričan, da lahko kot skupnost uspevamo šele takrat, ko ustvarimo takšne družbene okoliščine, v katerih se nihče ne počuti zapostavljenega in diskriminiranega. V zadnjih mesecih, ko se ne samo Slovenija, temveč ves razviti svet srečuje s posledicami globalne in finančne krize, je ta misel izjemno pomembna. Zato je vlada že ob nastopu mandata začela razvojni dialog, katerega namen je prav ta, da se kot slovenska družba skupaj spoprimemo z izzivi finančne in gospodarske negotovosti ter tako izidemo iz krize še močnejši. V Sloveniji imajo invalidske organizacije bogato, večdesetletno tradicijo. Vse te organizacije pomembno prispevajo h kvaliteti življenja na

samo invalidov, temveč vseh državljanek in državljanov Slovenije. Že leta 2002, v času mojega predsedovanja Državnemu zboru RS, smo sprejeli poseben zakon o invalidskih organizacijah, s katerim smo tem organizacijam priznali pravico, da predstavljajo invalide na lokalnem, regionalnem, nacionalnem in tudi mednarodnem področju. Država se je takrat še posebej zavezala, da se bo o odprtih vprašanjih z vami vedno posvetovala. Pomembno se mi zdi, da imamo v Sloveniji primerno urejeno financiranje invalidskih organizacij, in mislim, da je Slovenija lahko vzorčna država na področju urejanja odnosov med državo in invalidskimi organizacijami.

Glavno vodilo zagotavljanja razvoja invalidskega varstva mora temeljiti na polnem uresničevanju vseh človekovih pravic invalidov, brez kakršne koli diskriminacije na podlagi invalidnosti. Prav tako želim poudariti, da bomo Slovenijo razvijali kot odprto družbo znanja, solidarnosti, spoštovanja različnosti in blaginje. To pomeni tudi, da se moramo ustrezno odzivati na

Foto: Bobo

posebne potrebe ranljivih skupin, torej tudi vas, paraplegikov in tetraplegikov.

Borut Pahor,
Predsednik Vlade RS

ZA BOLJŠO IZVEDBO PROGRAMOV

Referenti, nosilci posamičnih nalog in zaposleni na Zvezi so imeli januarja v prostorih Zveze delovno srečanje. Seznanili so se z rezultati in uspešnostjo dela v preteklem letu, nato pa razpravljali o izvajanju programov v letošnjem letu.

Na delovnem srečanju so analizirali uspešnost dela in realizacijo posamičnih nalog.

Predsednik Zveze **Dane Kastelic** je v poročilu povedal, da sta bili uspešnost dela in realizacija posamičnih nalog v preteklem letu skoraj na vseh področjih preseženi. Seveda je

to zelo vzpodbuden podatek, ki pa je žal vezan tudi na presežek finančnih sredstev, ki so bila namenjena izvedbi teh programov.

Programi Zveze so izredno obsežni in široko zastavljeni. Da bi bili kar najkakovostnejše izvedeni in v okviru razpoložljivih sredstev, so nosilci posamičnih nalog predstavili svoje ideje in smernice ter o njih razpravljali. Govorili so o rehabilitacijskih programih, ohranjanju zdravja, obnovitveni rehabilitaciji, prevozi, prebivanju in prilagajanju okolja, medicinsko-tehničnih pripomočkov, športu in rekreaciji, usposabljanju za aktivno življenje, osebni asistenci, interesnih dejavnosti, informiranju in spletni strani, izobraževanju, kulturi in drugih akcijah. Povemo naj, da Zveza že obnovlja počitniške hišice v Čatežu, hišo v Pineti (dela bodo končana pred sezono) in dom v Semiču. Te obnove bodo vsekakor dobrodošle in bodo precej izboljšale kvaliteto bivanja. No, roko na srce, bile so že skrajno potrebne.

Ob koncu je **Jani Trdina** predstavil še celosten projekt ob praznovanju našega visokega jubileja, 40-letnici organizacije.

Jože Globokar

IN VENDAR JE JUTRI LAHKO LEPŠI

V Ljubljani so podjetja AC-Intercar, d.o.o., AC-Konim, d.o.o., in Autocommerco, d.o.o., sredstva, ki bi jih sicer porabili za poslovna darila in vožilnice, namenili nakupu petih invalidskih vozičkov za člane Zveze paraplegikov, ki so po mnenju društev najbolj upravičeni do donacije. Nove invalidske vozičke in ustrezne blazine ROHO so prejeli člani iz Podbrda, Vrhnike, Cerkev-jaka, Kopra in Metlike.

Namen projekta je sooblikovanje lepše prihodnosti in prispevanje k

večji kakovosti življenja, konkretni cilj pa olajšati gibanje in življenje ljudem, ki so tako ali drugače postali paraplegiki ali tetraplegiki.

»Ključna dejavnost naših podjetij je v svojem bistvu povezana z mobilnostjo, zato smo želeli invalidnim osebam omogočiti prav to - mobil-

Predstavniki podjetij, ki so svoja sredstva namenili nakupu petih invalidskih vozičkov za člane Zveze paraplegikov.

nost in lepši, kakovostnejši način življenja.« je namen projekta komercialni Štefan Vöröš, direktor vseh treh družb. »Zavedamo se tragičnosti nesreč, ki se niso zgodile po lastni krivdi, človeka pa močno prikrajšajo za naravno danost kakovosti življenja, ki jo prinaša mobilnost. Zato se nam je izbira sodelovanja z Zvezo paraplegikov Slovenije in pomoč njihovim članom zdela povsem logična,« je še dodal Vöröš.

»Veseli smo, da je Autocommerce prišel do nas s to pobudo, saj imamo v Zvezi kar nekaj posameznikov, ki

so zaradi hudih posledic različnih nesreč močno prikrajšani za kakovost življenja,« je ob prejemu donacije povedal Dane Kastelic, predsednik Zveze paraplegikov Slovenije. »Pri nesrečah s hudimi posledicami tetra- in paraplegije sta ključni aktivna rehabilitacija in vrnitev v normalno življenje vsakega izmed poškodovancev. Invalidski vozički, ki so jih dobili naši člani, jim bodo zagotovo polepšali njihov vsakdan. Skrb zbujajoče pa je, da si moramo para- in tetraplegiki za kvalitetno življenje v invalidskem vozičku sredstva zagotavljati z donacijami in

lastnimi prispevki,« je še dodal Kastelic.

Soča oprema, d.o.o. je ob slovesni primopredaji po besedah direktorja Bojana Bokaliča prejemnikom invalidskih vozičkov zagotovila petletni brezplačni servis, kar seveda tudi ni zanemarljivo.

Več o projektu si lahko preberete na spletni strani <http://www.ac-donacija.si/dogodki.html>

Hvala vsem!

Klavdija

LIONS KLUB BLED GOLF – IZBOR NAŠEGA PACIENTA

HUMANITARNA AKCIJA

Decembra lani smo na Oddelku za rehabilitacijo pacientov z okvaro hrbtenjače dobili informacijo o možnosti za sodelovanje v humanitarni akciji, ki jo je organiziral Lions Klub Bled Golf. Lions Klub Bled Golf je pripravil nabor potencialnih obdarovancev. Na našem oddelku smo pripravili predlog donacije za dva pacienta tetraplegika, ki sta glede na povsem spremenjeno zdravstveno situacijo po poškodbi stalno vezana na uporabo elektromotornega invalidskega vozička, ki ga bosta lahko samostojno upravljala s posebnimi komandami, ki se kontrolirajo z gibi vratu oziroma brade.

S programi rehabilitacije se trudimo kar najbolj obvladati posledice poškodb in kolikor je le mogoče obnoviti pacientovo samostojnost. Glavni namen je, da bi omenjena pacienta po odpustu nadaljevala precej uspešno in razmeroma kvalitetno življenje v svojem vsakdanjem življenjskem okolju. Pri tem ima zagotovo pomembno vlogo tudi finančna zmožnost posameznega invalida. Zanju smo se odločili, da bi se jima po odpustu z Inštituta za rehabilitacijo omogočilo kvalitetnejše življenje v njunem domačem okolju, obenem pa tudi v širšem življenjskem prostoru.

Zato smo za oba naša pacienta predlagali pomoč pri nakupu vozila – avtomobila fiat, model scudo ali doblo –, ker ju je mogoče predelati in zagotoviti dvižno klančino, po

kateri se ima invalid možnost zapekljati s svojim vozičkom naravnost v vozilo.

O tem, da smo se odločili zanju in za ta predlog, smo se seveda najprej pogovorili z njima. Očitno je, da je obema to zelo veliko pomenilo in da spodbudno deluje na ves rehabilitacijski proces.

Lions Klub Bled Golf se je odločil za pomoč v obliki donacije za mlajšega od pacientov, pri čemer so upoštevali dejstvo, da v družini živi še hčerka, ki študira.

Za našega drugega, starejšega pacienta pa smo se dogovorili, da mu bodo pomagali s sredstvi ob naslednji humanitarni akciji.

Humanitarna prireditev Lions Ski Open 2009 je bila v soboto, 21. februarja 2009, na Krvavcu, po dogovorih z organizatorji pa sta se je udeležili

XYLOCAINE GEL – DOSTOPEN NA RECEPT

V decembrski številki biltena o zdravilih iz obveznega zdravstvenega zavarovanja Recept, ki ga izdaja Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, je bil objavljen nov seznam o predpisovanju in izdajanju zdravil na recept, na katerem je objavljen tudi xylocaine gel. To pomeni, da ga lahko odslej zdravnik predpiše na zeleni recept in ga v celoti krije zavarovalnica iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja. Recept se sicer predpiše z omejitvijo, ki pa za naše člane ne pomeni ovire, saj se lahko predpisuje bolnikom, ki opravljajo samokaterizacijo.

Če ste torej doslej ZZS-ju pisali zahtevke za povračilo kupnine, se lahko oddahnete. Zdaj morate samo osebnega zdravnika prositi za recept.

tudi žena in hčerka izbranega pacienta.

Izkupiček akcije v tem trenutku še ni znan, v zvezi s tem pa se bo zgodila tudi slovesna izročitev.

O tem pa naslednjič.

Vanja Furlan

DENARNE SOCIALNE POMOČI

PRAVICA DO DODATNEGA ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA

1. januarja 2009 so začele veljati spremembe in dopolnitve Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju

Dragi člani, obveščamo vas, da so 1. januarja 2009 začele veljati spremembe in dopolnitve **Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju**.

Republika Slovenija bo iz proračunskih sredstev zagotavljala plačevanje razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev za zavarovance in po njih zavarovane družinske člane.

Vsi prejemniki denarne socialne pomoči oz. tisti, ki izpolnjujejo pogoje za pridobitev denarne socialne pomoči, so od 1. januarja oproščeni plačevanja dodatnega zavarovanja. **Upravičenost do oprostitve plačila dodatnega zavarovanja se izkazuje z** odločbo do denarne socialne pomoči ali z odločbo pristojnega centra za socialno delo o pravici do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev. Centri za socialno delo bodo o izdani odločbi obvestili Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki v evidenci o zavarovanih osebah vodi podatke o upravičenosti do kritja polne vrednosti zdravstvenih storitev. Zavarovanec oziroma po njem zavarovan družinski član je do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev upravičen za čas prejemanja denarne socialne pomoči oziroma za čas izpolnjevanja pogojev za pridobitev denarne socialne pomoči.

Vaši pristojni centri za socialno delo so že pridobili vsa potrebna navodila in oblike odločb, na podlagi katerih bodo lahko opravljali svoje delo, hkrati pa naj bi se na centrih za socialno delo vodila tudi računalniška dokumentacija o izdanih odločbah.

Med drugim bo Ministrstvo za zdravje v **uradnem listu** objavilo tudi Pravilnik o obrazcih vloge za pridobitev pravice do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev skupaj s potrebnimi obrazci, kjer si lahko preberete še kaj več.

Članom, ki že prejimate denarno socialno pomoč (DSP) in imate o tem odločbo, torej ni treba storiti ničesar, saj ste že s samo odločbo upravičeni do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev.

Vsi tisti, ki sicer izpolnjujete pogoje za pridobitev pravice do dodatnega zdravstvenega zavarovanja in iz kakršnega koli razloga niste prejemniki DSP in seveda tudi nimate odločbe o upravičenosti do DSP, pa morate vložiti posebno **vlogo za ugotovitev izpolnjevanja pogojev za pridobitev pravice do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev**. Vlogo vložite na svojem pristojnem centru za socialno delo, kjer lahko vlogo tudi dobite.

Tisti, ki ste že oddali vlogo za pridobitev DSP, pa je bila vloga zavržena, **avtomatično niste upravičeni do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev**.

Vsem, ki imate sklenjeno dopolnilno zdravstveno zavarovanje, svetujemo, da pri svoji pristojni zavarovalnici podate zahtevo za mirovanje zavarovanja, kot dokazilo pa priložite kopijo odločbe o denarni socialni pomoči ali kopijo odločbe pristojnega centra za socialno delo o kritju razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev.

Zavarovalnica bo zahtevi za mirovanje zavarovanja ugodila tako, da bo dodelila status mirovanja pogodbe, in sicer za obdobje trajanja upravičenosti do plačila razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev iz proračuna Republike Slovenije.

Če po preteku tega obdobja zavarovalnica ne bo obveščena o ponovni ali podaljšani upravičenosti, bodo zavarovalno pogodbo znova aktivirali in tako bo treba dodatno zdravstveno zavarovanje plačevati na svoje stroške.

Špela Šušteršič

ZNIŽANA STOPNJA DOHODNINE

ZNIŽANA STOPNJA AKONTACIJA DOHODNINE OD NADOMESTILA IZ OBVEZNEGA INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA IN DELNE POKOJNINE ZA DAVČNE ZAVEZANCE - DELOVNE INVALIDE

Rezidentu, ki prejema nadomestilo iz obveznega invalidskega zavarovanja kot delovni invalid po predpisih, ki urejajo obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje v Sloveniji, se prizna zmanjšanje dohodnine v višini 13,5 % odmerjene nadomestila. Za nadomestilo iz obveznega invalidskega zavarovanja se ne šteje nadomestilo plače zaradi dela s skrajšanim delovnim časom, ki ga izplačuje delodajalec. Rezidentu invalidu s 100-odstotno

telesno okvaro se prizna zmanjšanje letne neto davčne osnove v višini 15.824,35 evrov letno, če mu je bila na podlagi odločbe Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, centra za socialno delo ali upravnega organa, pristojnega za varstvo borcev in vojaških invalidov, priznana pravica do tuje nege in pomoči.

Davčni zavezanec, ki prejema nadomestilo iz obveznega invalidskega zavarovanja kot delovni in-

INŠTITUT ZA REHABILITACIJO

ODDELEK ZA REHABILITACIJO PACIENTOV Z OKVARO HRBTENJAČE

NOVA INFORMATIVNA ZLOŽENKA

Na Inštitutu za rehabilitacijo, na Oddelku za rehabilitacijo pacientov z okvaro hrbtenjače, ki ga vodi prim. mag. Rajmond Šavrin, dr. med., ter prim. Tatjana Škorjanc, dr. med., kot njegova namestnica, smo decembra lani pripravili novo informativno zloženko.

Informativna zloženska je namenjena predvsem pacientu, ki je sprejet v našo ustanovo, hkrati pa tudi svojcem in drugim bližnjim osebam.

valid po predpisih, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ali polovico pokojnine kot upravičenec v skladu z drugim odstavkom 178. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, se lahko odloči za znižano stopnjo akontacije dohodnine, vendar ne nižjo od 16 odstotkov.

Vsem davčnim zavezancem, ki menite, da boste presegli zgoraj navedeno davčno osnovo glede na pričakovano dohodnino na letni ravni, predlagamo, da o tem obvestite davčni organ in izplačevalca dohodka (osebno ali po pošti).

Davčni organ davčnega zavezanca na podlagi njegovega obvestila v davčnih evidencah označi kot dav-

čnega zavezanca, ki se je odločil za znižano stopnjo akontacije dohodnine od nadomestil iz obveznega invalidskega zavarovanja, in o tem izda zavezancu potrdilo v petih dneh od dneva predložitve obvestila. Izplačevalec nadomestila iz obveznega invalidskega zavarovanja lahko izračuna, odtegne in plača akontacijo dohodnine po znižani stopnji samo, če davčni zavezanec predloži potrdilo davčnega organa. Potrdilo davčnega organa velja za obdobje preteklega davčnega leta. V tem davčnem letu lahko davčni zavezanec zahteva spremembo potrdila ali ga prekliče tako, kakor velja za njegovo pridobitev.

Barbara Slaček

PODATKI ZA LETO 2008 O NEKATERIH PRAVICAH, KI JIH IZPAČUJE ZAVOD ZA POKOJNINSKO IN INVALIDSKO ZAVAROVANJE

1. Dodatek za pomoč in postrežbo

- nižji, za opravljanje večine življenjskih potreb: **139,47** evra,
- višji, za opravljanje vseh osnovnih življenjskih potreb: **278,94** evra,
- za najtežje kategorije upravičencev: **398,48** evra.

Dodatek se izplačuje vsakomesečno skupaj z izplačilom redne pokojnine.

2. Invalidnine za telesne okvare

Izplačuje se vsakomesečno. Zneski veljajo od 1. 7. 2008.

Stopnja	Telesna okvara	Če je telesna okvara posledica:	
		poškodbe pri delu ali poklicne bolezni	bolezni ali poškodbe izven dela
1.	100	95,64	66,95
2.	90	87,67	61,37
3.	80	79,70	55,79
4.	70	71,73	50,21
5.	60	63,76	44,63
6.	50	55,79	39,05
7.	40	47,82	33,47
8.	30	39,85	27,90

3. Varstveni dodatek

Pravico do varstvenega dodatka pridobi tisti, čigar pokojnina ne dosega mejnega zneska (mejni znesek znaša **436,98** evra) in če skupaj z družinskimi člani nima drugih dohodkov in premoženja, ki bi zadoščali za preživljanje. Napisani mejni znesek velja od 1. 1. 2009.

Vanja Furlan

Tabela invalidnin za telesno okvaro po stopnjah

OBNOVA POČITNIŠKIH HIŠIC V TERMAH ČATEŽ

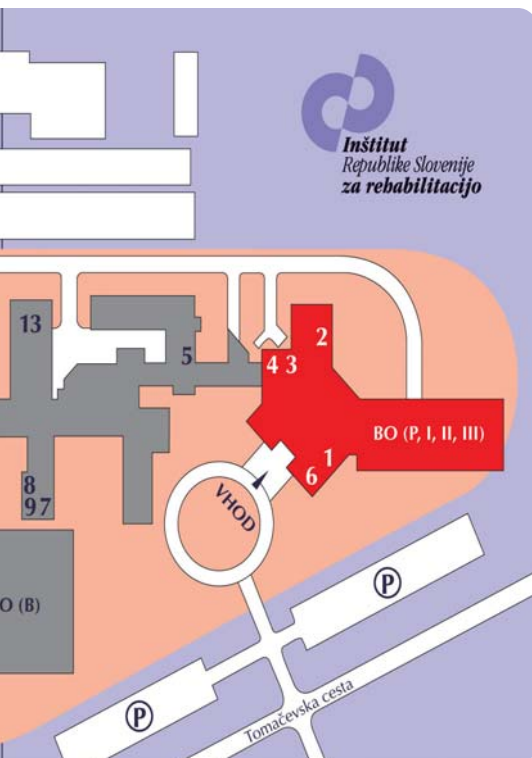
Z zloženko smo želeli predstaviti naš oddelek v okviru Inštituta za rehabilitacijo in posredovati nekaj informacij, ki so pomembne zlasti za paciente, pa tudi za svojce in druge bližnje osebe.

Najpomembnejši član rehabilitacijske skupine je pacient, h kateremu je v celoti usmerjeno delovanje rehabilitacijskega tima.

Obenem smo predstavili tudi tim strokovnjakov, ki tu delajo – zdravnik, medicinska sestra, fizioterapevt, inženir ortopedske tehnike, delovni terapevt, psiholog, socialna delavka. Skupino strokovnjakov povezuje ključni cilj, to je pomagati pacientu, da stori zase, kar največ je mogoče. Bistveno za rehabilitacijsko skupino je skupno delo, to je sodelovanje pri načrtovanju in izvajanju posameznemu pacientu prilagojenega rehabilitacijskega programa.

Vanja Furlan

V novi zloženki je tudi načrt Inštituta RS za rehabilitacijo. Z rdečo barvo je označen Oddelek za rehabilitacijo pacientov z okvaro hrbtenjače (III. nadstropje)

Za letošnje investicijsko obdobje je Zvezi paraplegikov Slovenije s fundacijo FIHO uspelo zagotoviti potrebna sredstva za nujno potrebno obnovo in posodobitev notranjosti vseh štirih hišic. Objekti so bili grajeni in opremljeni že pred 17 leti, zato je v tem času zaradi uporabe velikega števila gostov v vseh letnih obdobjih preživelo življenjsko dobo več naprav in opreme.

Osnovni poseg je bil sprememba načina ogrevanja. Zaradi uporabe edinega možnega energenta v Termah Čatež, to je električnega toka, so bile dotrajane termoakumu-

Na fotografiji je viden grelnohladilni sistem, ki je od letošnje sezone v vseh hišicah.

lacijske peči nadomeščene s klimatskimi napravami. V vsaki hišici sta nameščena po dva inverter klimata, kar bo v vročih poletnih dneh omogočalo tudi hlajenje.

V nadaljevanju so potekala obnovitvena dela v segmentih finalnih obdelav prostorov in menjave oziroma obnove pohištvenih elementov in aparatov:

- slikopleskarska dela v vseh prostorih,
- vgradnja laminatih podov,
- predelava kuhinj z vgradnjo konzolnih pultov iz nerjaveče pločevine z vgrajenimi pomivalnimi koriti in steklokeramičnimi ploščami,
- namestitev samostojnih hladil-

nikov in mikrovalovnih pečic,

- obnovitev in preoblikovanje postelj in garderobnih omar,
- obnovitev jedilnih miz in polic,
- namestitev TV LCD-aparatur,
- zamenjava svetilk s plafonjerami,
- spremembe v kopalnicah (umivalniki, ogledala, kopalni stoli).

Navedene obnove in zamenjave elementov opreme so bile načrtovane na osnovi preverjenih funkcionalnih zahtev, racionalnih izvedb in ekonomičnih usmeritev. Večletne praktične bivalne izkušnje gostov v gabaritu prostorov počitniških hišic so narekovale bistvene spremembe. Počitniško naselje v Termah Čatež je sestavljeno iz dveh tipov zidanih hišic, ki v prostorskih strukturah niso bile namenjene za optimalno bivanje gostov invalidov na vozičkih. Nujni posegi glede dostopnosti objektov in notranjih prehodov so bili izvedeni na našo zahtevo že pred primopredajo novih objektov, notranje strukture in velikosti prostorov pa ni bilo mogoče spreminjati, zato mora biti oprema (ob zahtevani kapaciteti nastanitve)

Kuhinja v petposteljni hišici
Kuhinjski pult in hladilnik sta nova.

V obeh štiriposteljnih hišicah je namesto pograda novo ležišče, ki se čez dan zloži v trosed.

fasade) so bile izvedene že pred leti; tokrat so bila zunanja dela zaradi zimskega časa opravljena le pri obnovi vhodnih vrat, ki bodo tudi z novimi oznakami vabile goste na prijetno bivanje.

Ekonomski kazalnik obnove hišic kaže investirano vrednost približno 240 EUR/m² (40.000 EUR za skupno

Dnevni prostor z dvema posteljema v petposteljni hišici

površino prostorov 167 m²), kar je korektna cena, primerljiva s kriteriji za tovrstne investicije, za katere so osnovna vodila funkcionalnost, estetski detajli, racionalnost in preglednost vseh postavk investicije.

Matjaž Planinc, u.d.i.a.

čim bolj prilagojena za uporabo z invalidskimi vozički. V tem smislu so zdaj spremenjeni spodnji nizi kuhinj, ki omogočajo več prostora za manevriranje z invalidskimi vozički, izvedba kuhinjskih pultov pa je izrazito odporna in funkcionalna. Električni štedilniki so nadomeščeni z vgrajenimi steklokeramičnimi ploščami s preprostim upravljanjem ter z ločenimi mikrovalovnimi pečicami.

Izbor ležišč je spremenjen z namestitvijo raztegljivih ležišč namesto pograda v pritličnih hišicah ter preoblikovanjem večine enojnih postelj, ki so povišane in imajo znižane končnice pri nogah.

Kapaciteta in izbor ležišč po posameznih hišicah:

Pritlična hišica 161 – v spalnici sta dve povišani postelji brez končnice in v dnevnem prostoru raztegljivo dvojno ležišče.

Mansardni hišici 162 in 163 – v pritličju sta povišana in klasična postelja ter dve ločeni postelji v predprostoru, na mansardi pa zakonska postelja v spalnici.

Pritlična hišica 164 – negovalna električna postelja in povišana postelja sta v spalnici, raztegljivo dvojno ležišče pa v dnevnem prostoru.

Garderobne omare so obnovljene z vgradnjo kvalitetnejših vodil drsnih vrat in s poteznimi ročaji. Elementi obstoječe pohištvene opreme iz masivnega lesa so se pokazali za kvalitetne in obstojne, zato je bila racionalna odločitev o osvežitvi

strukture lesa z brušenjem in lakiranjem.

K spremenjenemu videzu obnovljenih prostorov prispevajo nove talne laminatne obloge v drobno lameliranem vzorcu in stropna svetila, ki v obliki večjih plafonjer z varčnimi žarnicami dajejo svež svetlobni učinek.

Pomembni spremembi sta tudi v kopalnicah, kjer so umivalniki z nižje spuščeni ogledali zamenjani, tako da je omogočena normalna uporaba. Novi kopalni stoli so izbrani iz ponudbe priznanega švedskega proizvajalca.

Zunanje obnove vseh štirih hišic (nova kritina in toplotno izolirane

Kopalnica in stranišče sta dostopna gibalno oviranim osebam. Nov stol za prhanje bo dostavljen pred začetkom sezone.

Intervju s predsednikom Združenja paraplegikov v Belgiji

JAKIE BOELENS

Septembra 2008 je v Portorožu potekal sredozemski kongres fizikalne in rehabilitacijske medicine, pred kongresom pa (v organizaciji kongresa) še delavnica – Ultrazvok mišično-skeletnega sistema. Vodila jo je prof. Martine de Muynick, ki je zaposlena kot zdravnica v rehabilitacijski kliniki v Gentu, Belgija.

V času delavnice in med kongresom sem imel priložnost spoznati gospoda Jackieja Boelensa, moža Martine de Muynick. Jackie je utrpel poškodbo hrbtenjače v prometni nesreči, vrsto let je tudi predsednik paraplegikov Belgije. Jackie mi je v pogovoru za bralce Paraplegika nanizal svoje izkušnje in poglede na delovanje Združenja paraplegikov in tetraplegikov flamskega dela Belgije.

»Pred 25 leti sem v prometni nesreči utrpel poškodbo prsnega dela hrbtenice. Ugotovljena je bila popolna poškodba prsnega dela hrbtenice v dveh nivojih, poleg tega pa sem

utrpel še poškodbe trebuha, prsnega koša, obraza in nadlahtnice. Zato je bilo v zgodnjem poteku zdravljenja potrebnih več operativnih posegov. Zdravljenje in poznejša rehabilitacija sta potekala v univerzitetni bolnišnici v mestu Gent, v flamskem delu Belgije, sprva na travmatološkem, pozneje pa tudi na rehabilitacijskem oddelku.

Na začetku zdravljenja in rehabilitacije sem težko sprejemal posledice poškodb prsnega dela hrbtenjače, toda o vsem tem pravzaprav nisem hotel razmišljati. Pravzaprav sem le čakal, da po opravljenih operacijah čim prej ozdravim in odidem domov, k svojemu dekletu, ter nazaj v svojo službo.

Prve mesece po poškodbi sta bila moja reakcija in razmišljanje značilna; vse bo še v redu, samo da še okrevam in da zdravstveno osebe opravi svoje delo in si telo opomore. Moj zdravnik mi je večkrat dejal: »Jackie, če boš priden in deloven, če

se boš torej močno trudil z vajami, boš šel lahko čez 12 mesecev domov!« Misel, da to pomeni tudi uporabo invalidskega vozička, pa sem vztrajno potiskal v podzavest. Do poškodbe sem opravljal delo trgovskega potnika, zato sem veliko potoval po deželah Evrope.

Po dveh mesecih zdravljenja sem spoznal gospoda s paraplegijo po podobni poškodbi, ki je bil sprejet v bolnišnico zaradi drugih zdravstvenih zapletov. Kmalu sva se spoprijateljila, pridobil sem praktične izkušnje človeka, ki je bil že vrsto let vezan na invalidski voziček. Njegove izkušnje in pogledi na življenje, ki je vezano na uporabo invalidskega vozička, so precej hitro spremenile tudi moj način razmišljanja in seveda ukrepanja. Postal sem zelo aktiven, dopoldneve in popoldneve preživel v prostorih fizioterapije, prizadevno sem vadil, krepil mišičje rok in trupa ter tako v nekaj mesecih usvojil vse tehnike za samostojno presedanje, uporabo stranišča, oblačenje spodnjega dela telesa, obvladovanja mehurja in črevesja.

Pozneje sem začel bolj redno obiskovati svoje starše konec tedna, pa tudi prijatelji so me pogosto vzeli k sebi in mi z druženjem pomagali premagovati stiske ob sprejemanju vseh posledic paraplegije.

Po dvanajstih mesecih zdravljenja in rehabilitacije sem bil pripravljen na vrnitev domov. Toda ne v lastno stanovanje, kjer sem živel pred poškodbo živel, ampak v hišo staršev. Naša družina je precej velika, imam skupaj osem bratov in sester. No, v hiši staršev nisem pristal na nobene preureditve, saj sem si želel čimprejšnjega ponovnega samostojnega življenja.

Začel sem tudi spet obiskovati rehabilitacijsko kliniko in navezal stike z ljudmi, ki so okrevali po poškodbi. Iz tega druženja in izmenjave izkušenj smo skupaj ugotovili potrebo po ustanovitvi Združenja paraplegikov in tetraplegikov, ki mu tudi predsedujem. Trenutno je v našem združenju registriranih okoli 240 članov. Naša želja in vizija je združitev vseh paraplegikov in tetraplegikov Belgije z regijskimi združenji, tako kot so združeni paraplegiki in tetraplegiki v Sloveniji.

Velikokrat organiziramo večere ali druge oblike srečanj na rehabili-

Jackie Boelens na sredozemskem kongresu fizikalne in rehabilitacijske medicine v Portorožu.

oproščeni plačila davka, ki sicer znaša 21 %. Država v določenem deležu krije tudi stroške predelave avta, glede na stopnjo gibalne oviranosti ter glede na to, ali je paraplegik zaposlen in avto potrebuje za vožnjo v službo. Po oprostitvi plačila davka smo dolžni avto uporabljati sedem let.

Pri oskrbi z invalidskimi vozički smo zavezani k plačilu do 40 % njegove vrednosti, če pa si želimo kvalitetnejše in lažje rigidno ogrodje vozička, pa je npr. delež doplačila lahko tudi 60-odstoten. Za sedežne blazine je delež doplačila nižji, od 10 do 20 %. Sedežna blazina Jay Active, ki jo trenutno uporabljam, stane v Belgiji 560 evrov, doplačati je bilo treba okoli 50 evrov. Trajnostna doba za sedežne blazine je v Belgiji štiri leta.

Država je pred 25 leti sofinancirala tudi potrebne prilagoditve v stanovanjih in hišah. Dandanes je možnost financiranja bolj omejena na ljudi, ki po poškodbi hrbtenjače želijo ostati ali postati aktivni na trgu tudi kot samostojni podjetniki.

Pri dostopnosti do svojega družinskega zdravnika ali drugih zdravnikov specialistov nimam posebnih težav, z večino lahko tudi komuniciram po elektronski pošti.

Po poškodbi sem bil sprva zaposlen v manjšem podjetju in posredoval

Pred gradnjo sem obiskal vse znance in prijatelje paraplegike ter preučil vse možne in smiselne rešitve ter prilagoditve za čim bolj dostopno bivanje v hiši.

tacijski kliniki ali zunaj nje. Namen teh srečanj je predstavitev izkušenj zaposlenih paraplegikov in tetraplegikov ljudem in svojcem, ki se v zgodnjem zdravljenju in rehabilitaciji spoprijemajo s posledicami utrpelih poškodb in obolenj hrbtenjače. Sodelujemo tudi z zdravstvenimi strokovnjaki pri pripravi doktorskih in magistrskih nalog ter drugih strokovnih disertacij, publikacij, predavanj ali priprav strokovnih člankov. Vsem zainteresiranim posredujemo ključne podatke, ki se nanašajo na problematiko gibalne oviranosti, medicinsko-tehničnih pripomočkov ter zdravstvenih in drugih težav naših članov združenja. Vsi člani združenja podajo svojo privolitev za posredovanje vseh teh ključnih pomembnih podatkov drugim sodelavcem zdravstveno-medicinske in drugih strok.

Vse te podatke smo pred leti vnesli v bazo podatkov, ki je zaščiten. Dostop do nje ima le nekaj članov združenja s posebnim pooblastilom, vsi pa so zavezani načelom varovanja podatkov, ki so zaupne narave. V prostorih rehabilitacijske klinike imamo svojo pisarno, ki pa ni odprta vse dni v tednu, v združenju ni stalno zaposlenih ljudi, tako da se je za sestanke treba predhodno dogovoriti.

Ker sem hotel ostati čim bolj samostojen, sem kupil avto z avtomatskim menjalnikom in začel znova voziti. V Belgiji združenje CARA izvaja vsa potrebna testiranja gibalno oviranih ljudi in nujnih prilagoditev avta za vožnjo. Za nakup novega avta v Belgiji je treba plačati 6 % davka, ki ga nato refundira država, tako da smo paraplegiki in tetraplegiki

Država je pred 25 leti sofinancirala tudi potrebne prilagoditve v stanovanjih in hišah.

pri prodaji in trženju invalidskih vozičkov, opornic ter drugih medicinsko-tehničnih pripomočkov. Pozneje sem spoznal svojo ženo. Ker sem bil v podjetju za prodajo medicinsko-tehničnih pripomočkov zaposlen za določen čas oziroma pogodbeno, sem začel iskati novo službo. Napisal sem več kot 100 prošenj, dobil pa le dva odgovora. Sicer se je položaj zaposlovanja invalidov v Belgiji v zadnjem desetletju precej izboljšal.

Zadnjih 20 let je bil moj tedenski delavnik dolg okoli 60 ur, ob tem pa kot paraplegik nisem imel nikakršnih dodatnih ugodnosti, vsebina moje pogodbe o zaposlitvi je glede števila dni letnega dopusta in drugih podobnih ugodnosti in olajšav primerljiva s preostalimi sodelavci v podjetju.

Po poroki sva z ženo začela razmišljati o gradnji hiše. Pred gradnjo sem obiskal vse znance in prijatelje paraplegike ter preučil vse možne in smiselne rešitve ter prilagoditve za čim bolj dostopno bivanje v hiši. Določene rešitve si lahko ogledate na priloženih slikah.

Januarja 2007 sem se dogovoril za skrajšani, torej štiriurni delovnik, predvsem zaradi zdravstvenih razlogov. Opazil sem, da se mi je zdravstveno stanje znova izboljšalo, odkar se bolj posvečam telesni aktivnosti in imam ob skrajšanem delovniku tudi več časa za počitek in prosto-

Polička pred kopalno kadjo mu omogoča preprosto presedanje v kad in iz nje.

časne aktivnosti oziroma razvedrilo. Sicer je poklicna rehabilitacija integralna vsebina poklicne rehabilitacije tudi pri nas, v Belgiji. Strokovnjaki poklicne rehabilitacije pomagajo našim varovancem iskati nova delovna mesta oziroma zaposlitve, pa tudi država je naklonjena s programi in projekti v promociji aktivnega zaposlovanja. Domnevam, da je delež zaposlenih v našem združenju trenutno med 50 in 60 %.

Razmere glede arhitekturnih ovir so

podobne kot pri vas v Sloveniji. Za vse novograjene zgradbe velja priporočilo, da so prilagojene dostopu gibalno oviranim ljudem. Tega priporočila pa ne upoštevajo vsi investitorji oziroma izvajalci, tako da so tudi nekatere novozgrajene stavbe žal manj dostopne gibalno oviranim ljudem. V samem mestu Gent lahko paraplegik ali tetraplegik uporablja mestni avtobus, vendar niso vse avtobusne postaje prilagojene za vstopanje in izstopanje z invalidskimi vozički. V zadnjih 20 letih opažamo precejšen napredek glede odpravljanja arhitekturnih ovir, dostopnosti servisnih služb, uradov ter sprejemanja gibalno oviranih ljudi v družbi.

V času potovanja po vaši lepi deželi nisem imel nikakršnih težav z dostopnostjo, vsi servisni objekti, WC-ji na bencinskih črpalnih in podobno so primerno opremljeni. Tudi pri obisku vaše obale in morja nisem naletel na večje ovire, izjema pa so seveda naravne ovire, izrazite klančine zaradi terena ipd., kjer je težko dostopati z invalidskim vozičkom. Na koncu pogovora je Jackie pohvalil gostoljubnost naše dežele, vsem članom Zveze paraplegikov Slovenije pa želi tudi uspešno nadaljnje delo in uresničitev vseh načrtanih projektov.

Pogovor zapisal Daniel Globokar, IRRS.

Enostavna rešitev prilagojenega umivalnika.

AKCIJA ZBIRANJA SREDSTEV ZA NAKUP INVALIDSKEGA VOZIČKA ZA KOŠARKO

V društvu paraplegikov Gorenjske smo se odločili pomagati novim članom, da se čim hitreje vključijo v športne dejavnosti. Z veliko zaskrbljenostjo opažamo, da se prav mladi člani vedno manj vključujejo v športno dejavnost. Zato smo se podali v akcijo zbiranja sredstev za nakup vozička za košarko. Za pomoč smo najprej poklicali lokalni medij Gorenjski glas. Bili smo zelo veseli njihovega odziva, saj so nas z velikim zanimanjem kmalu obiskali novinarji. Že v naslednji številki

njihovega časopisa so nam namenili skoraj celotno stran. Zelo vsebinsko so predstavili delovanje društva in sodelovanje nas, članov, pri raznih športih.

Š prošnjo smo se obrnili tudi na podjetja, za katera upamo, da nam bodo priskočili na pomoč in nam pomagali do zelenega cilja. Denar zbiramo na TR DP Gorenjske, številka 07000-0000108633 (sklic 00-11022009, z namenom plačila: donacija za invalidski voziček).

DPG pomaga novim članom, da se aktivno vključijo v športne aktivnosti društva.

Janez Učakar

8. MAREC – DAN ŽENA

OB DNEVU ŽENA JE DRUŠTVO PARAPLEGIKOV GORENJSKE VSE ČLANICE POVABILO NA DRUŽABNO SREČANJE

V petek, 6. marca, smo se v popoldanskem času zbrali članice in člani upravnega odbora Društva paraplegikov Gorenjske. V precej velikem številu smo se udeležili srečanja v gostišču Tulipan v Lescah. Veseli smo bili snidenja, predvsem tudi s članicami, s katerimi se vidimo bolj poredko. Med prijetnim kle-

petom so nas pogostili z dobrim in obilnim kosilom. Po kosilu nas je predsednik Društva paraplegikov Gorenjske presenetil z obdaritvijo. Vse povabljenke smo prejele prelepo orhidejo. Pri tem smo bile počaščene tudi z malo prirejeno Prešernovo pesmico: »Od nekdanj lepe ste Gorenjke slovele, a lepše od

vas bilo ni nobene, nobene očem bilo bolj zaželene v času nje cvetja, dekleta ne žene.« Bile smo deležne vse pozornosti, saj je tudi gostišče Tulipan vsaki izmed nas poklonilo rumen tulipanov cvet.

Sončno popoldne se je prevesilo v lep večer, poln raznovrstnih pogoovorov. Počasi so se začele poslavljati prve povabljenke. Z različnimi vtisi smo praznovanje dneva žena končali, ko je bila že trda noč in so zvezde na nebu močno sijale.

Tina Pavlovič

Med prijetnim klepetom so nas pogostili z dobrim in obilnim kosilom.

**Brez sonca roža ne cveti,
a nam brez mam živeti ni.
Zahvalim soncu se za cvet,
in tobi, ker ves moj si svet!**

**V zahvalo za vso skrb, dobroto,
ki si nam dala jo za doto,
za vso ljubezen in toplino,
ti svoja vesela srca podarimo.**

STANOVANJE DPG V IZOLI Pripravljeno za letovanje

Stanovanje v Izoli ima poleg adaptirane terase, novitete tudi v kuhinji.

Stanovanje v Izoli, ki je bilo kupljeno s pomočjo Zveze paraplegikov Slovenije in s kupnino od prodane podedovane hiše v Kranju, je prenovljeno in čaka prve goste. Lani smo prenovili kopalnico s straniščem, čaka nas še prenova kabine za prhanje zaradi lažjega dostopa. Po načrtih arhitekta g. Matjaža Planinca smo adaptirali in povečali teraso, kjer bo postavljena nova vrtna garnitura. Novitete so tudi v kuhinji, kjer smo staro posodo zamenjali z novim kompletom. Lani je bilo stanovanje polno zasedeno od maja do oktobra, preostali del leta pa predvsem za vikende. Razpis za morebitne uporabnike je bil našim članom poslan v teh dneh in ne dvomimo, da bo odziv velik.

Boris Šter

JOŽE OKOREN – PREJEMNIK BLOUDKOVE NAGRADE

Vsi prejemniki Bloudkovih nagrad in plaket

11. februar 2009 je bil tudi za paraplegike pomemben datum. Tega dne je Jože Okoren dobil Bloudkovo nagrado – priznanje za najvišje dosežke na področju telesne kulture in športa v Republiki Sloveniji.

Mislím, da med invalidi ni športnika ali rekreativca, ki ne bi poznal Okorna. S športom se je začel ukvarjati, ko je postal paraplegik. Osvajal je najvišja mesta na največjih tekmovanjih (svetovnih in evropskih prvenstvih, olimpijskih igrah). Vendar ni bil le dober športnik, temveč tudi animator in organizator številnih mednarodnih in domačih tekmovanj v različnih športnih vsebinah. Bil je zelo uspešen tudi kot pedagog mlajšim invalidom in ne samo paraplegikom, temveč tudi invalidom iz preostalih kategorij invalidnosti na področju celotne Slovenije.

Naše društvo, ki ga vodi že več kot 15 let, je postalo širše prepoznavno prav zaradi športa invalidov na tem območju. Jože Okoren si vsa leta prizadeva, da vključuje mlade invalide v športno dejavnost. Svoje znanje je v medijih vseskozi posredoval tudi širši javnosti. Športno-rekreativno dejavnost je vsa leta predstavljal tudi učencem v osnovni šoli, dijakom in študentom. To se je

Jože Okoren, žena Marija ter sin Uroš z ženo Pio

pokazalo za zelo pozitivno, kajti vsa ta mlada populacija mora biti seznanjena tudi s tovrstno dejavnostjo, ki zagotovo deluje tudi preventivno.

Zaradi vsega tega smo paraplegiki nanj zelo ponosni in mu ob tej priložnosti vsi skupaj čestitamo za prejeto visoko priznanje.

Paraplegiki Dolenjske, Bele krajine in Posavja

NOVICE IZ DOLENJSKE, BELE KRAJINE IN POSAVJA

Kaj se je dogajalo v društvu od zadnje izdaje Paraplegika, vam predstavljam v kronološki obliki.

Na prednovoletno srečanje je ostal le še spomin. Praznovali smo ga v prijetni družbi in z lepim kulturnim programom, ki so ga izvedle folklorne in plesne skupine.

Leto 2008 smo uspešno sklenili, kar nam kažejo finančna in vsebinska poročila, ki smo jih v glavnem že razposlali vsem financerjem. Našo najpomembnejšo zadnjo pridobitev, apartma v Novem gradu, smo v preteklem letu začeli uporabljati. Povpraševanje po uporabi apartmaja je bilo zelo veliko in prepričani smo, da se je naložba izplačala. Če sklepamo po zapisanem v knjigi vtisov, so naši člani in članice s svojci ali prijatelji preživljali lepe dneve ob

morski obali. Zadnji so apartma uporabljali še konec novembra, kar dokazuje, da je ob morju lepo tudi pozimi.

Uspelo nam je tudi podaljšati zaposlitev strokovni delavki Martini Glavič v programu javnih del (za eno leto), ki jih sofinancirata zavod za zaposlovanje in Mestna občina Novo mesto.

Iz celjskega centra za rehabilitacijo invalidov imamo šest mesecev na usposabljanju tudi člana Zahida Lukavica. Usposablja se pri delu v administraciji, knjigovodstvu, organizaciji itd. V teh mesecih je ogromno dela s pripravo poročil financerjem za prejšnje leto pa tudi s prijavljanji na razne razpise za financiranje izvajanja naših prog-

ramov. Upamo, da mu bo uspelo pridobiti čim več potrebnega znanja za morebitno poznejšo zaposlitev. Delo društva poteka po že ustaljenih programih. Zaradi neugodnih vremenskih razmer (sneg, mraz) je bilo kar nekaj težav s prihodi na različne dejavnosti. Športniki so opravili vse predvidene treninge in tekme, rekreacija poteka vsak teden, interesne dejavnosti potekajo po načrtu, prav tako prevozi.

Potekajo tudi priprave na občni zbor društva, ki je predviden v sredini aprila. Še intenzivneje pa se pripravljamo na 30-letnico delovanja našega društva. Prireditelj ob tem jubileju bo na sedežu društva sredi maja.

Zdaj, ko pišem ta prispevek, me daje hud prehlad. Do izida te številke Paraplegika pa bo med nas že prišla pomlad in verjetno vsi že komaj čakamo tople sončne žarke, ki bodo v nas vzbudili več življenja.

Srečko Žlebnik

JOŽE FLERE – PREJEMNIK BLOUDKOVE PLAKETE

V sredo, 11. februarja 2009, so na Brdu pri Kranju podelili najvišje nagrade za športne uspehe v Republiki Sloveniji – 44. Bloudkova priznanja za leto 2008. Podeljenih je bilo deset Bloudkovih plaket in štiri Bloudkove nagrade.

Veseli smo, da delo našega člana Jožeta Flereta ni bilo prezrto, saj je za svoj izjemni uspeh na paraolimpijskih igrah v Pekingu, kjer je s svetovnim rekordom v skupnem seštevku dosegel drugo mesto in prejel srebrno medaljo v metu diska, potem ko je že prejel nagrado za športnika leta 2008, postal še prejemnik Bloudkove plakete za pomemben dosežek v atletiki za invalide.

Zbrane na Brdu je, poleg ministra za šolstvo in šport dr. Igorja Lukšiča in

Mira Cerarja, predsednika odbora za podeljevanje Bloudkovih priznanj, nagovoril tudi predsednik Republike Slovenije Danilo Türk, ki je med drugim povedal, da Bloudkove nagrade in plakete izpostavljajo izjemne osebne dosežke posameznih športnikov, olimpijcev in nosilcev svetovnih dosežkov na področju športa, pa tudi dosežke športnih organizacij, nosilcev in organizatorjev množičnih športnih dogodkov.

Ne smemo pozabiti povedati, da je Bloudkovo nagrado za življenjski prispevek k razvoju športa invalidov prejel še en član Zveze paraplegikov Slovenije, Jože Okoren. Obema Jožetoma seveda čestitamo.

Jože Flere je prejemnik Bloudkove plakete za pomemben dosežek v atletiki za invalide.

Za vse tiste, ki ne veste, kdo je bil Stanko Bloudek, naj kot zanimivost povem, da je bil pionir mnogih športov na Slovenskem. Zaslužen je za začetke in razvoj atletike, tenisa, plavanja, kotalkanja, drsanja, hokeja na ledu, sabljanja, nogometa, smučanja in seveda smučarskih skokov. Prvi je v Ljubljano prinesel nogometno žogo in nogometne čevlje. Bil je tudi projektant in

graditelj športnih objektov. Je konstruktor takrat ene največjih smučarskih skakalnic na svetu – Bloudekove velikanke v Planici. Leta 1948 je postal član svetovnega olimpijskega komiteja in je od takrat tudi edini Slovenec, ki ga je doletela takšna čast.

Barbara Slaček

DELOVNI PETEK, TRINAJSTEGA

Verjamete?! Kaj pa? Da je petek, trinajstega, nesrečen dan, ko naj bi šlo vse narobe. Ne? Jaz tudi ne. Pa vendar marsikoga le spreletijo mravljinici po telesu, ko se zjutraj zbudi in pomisli, katerega v mesecu smo. Bi bilo mogoče bolje ostati v postelji, ne zapuščati stanovanja ... No, midva z Janezom (predsednikom) sva se le morala odpraviti od doma, saj je bil pred nama deloven dan.

Najina prva jutranja postaja je bila kavica pri Cvetki Jurak, vodji Zdravilišča Laško, kamor sva se odšla dogovarjat o najemu dvorane za slavnostno sejo občnega zbora in prireditvev ob trideseti obletnici društva. Določili smo datum in uskladili ponudbo z željami. Dogovorili smo se tudi o nabavi večje količine kopalnih kart za naše člane. Pogovor je bil zelo prijeten in predvsem konstruktiven. Ker sva bila že na tistem koncu Slovenije, sva izkoristila priložnost in odšla pozdravit dva naša člana, ki sta nastanjena v Trubarjevem domu upokojencev v Loki pri Zidanem mostu. Žal nama čas ni dopuščal daljšega obiska, saj se je med tem na društvu že zbral nadzorni odbor. Ta je vestno pregledoval dokumente, ki izkazujejo poslovanje društva v lanskem letu. Vseeno sva se na poti nazaj ustavila še v Radečah pri Belinčevih. Ob prihodu na društvo sva našla naše fante iz nadzornega odbora zato-pljene v kupe dokumentov, ki so nastali v preteklem poslovnem letu

društva. Pri primerjanju števil se je vse do zadnjega centa lepo ujemalo. Še preden je nadzornemu odboru uspelo sestaviti poročilo, je že prišel Sebastian Toplak z mariborske fakultete za gradbeništvo, katedra prometne tehnike in varnosti v prometu. Z njimi namreč sodelujemo v projektu MODULE CLOSE – TO. To je projekt izobraževanja mladih voznikov in voznikov povratnikov, kjer po sistemu *peer-counseling* naši člani sodelujejo pri teoretičnem delu izpita. Srečali smo se torej v prostorih društva in začrtali okvirne smernice za prihajajoče delo in sodelovanje.

Preden se je sestanek dobro končal, je na društvo že prišel Aleš in me spomnil, da je treba vzeti pot pod kolesa in se odpraviti v Slovenske Konjice. Tam so v kulturnem centru gostili 1. mednarodni filmski festival podvodnega filma Sprehodi pod

morjem. Festival je bil spremljevalna prireditvev 7. mednarodnega simpozija Potapljanje AST 2009, ki je potekal naslednji dan. Organizirala sta ga Plavalni klub Slovenske Konjice in Občina Slovenske Konjice. Festival smo si ogledali štirje člani našega društva. Predstavljena je bila zgodovina podvodnega filma in premiera filma IAHD Adiatic, ki je petnajstminutni dokumentarec o ljudeh s poškodbo hrbtnjače. Ponosno lahko povemo, da je v filmu nastopil Aleš Povše.

Če potegnem črto, je bil dan, ki smo ga preživeli, dolg, deloven, poln srečanj, pozitivnih dogovorov in poslovnih uspehov. Skoraj popoln dan, bi lahko rekli, če se ne bi našemu predsedniku pokvaril štirinajst dni star notesnik. Ko mu je nekako le uspelo opraviti vse elektronske zadeve in je hotel narejeno še natisniti, se mu je pod prsti dobesedno razletel kopirni stroj ...

Še vedno verjamete, da je petek, trinajstega, le še en dan? No, pa saj je za večino nas ta dan minil brez nesreče. Janezu pa bi se lahko vse to zgodilo tudi kateri drug dan.

Če ste se izognili nesreči na petek, trinajstega, pa naj vas spomnim na pregovor, ki pravi: »Kar se ne zgodi na petek, trinajstega, se rado zgodi na soboto, štirinajstega.«

Barbara Slaček

Sodelovanje
z mestno
občino Celje

DPIK VENDAR DO NOVIH PROSTOROV

V prvih mesecih dela pri Društvu paraplegikov Istre in Krasa sta bila v ospredju priprava in potrdilo poročil za leto 2008 in načrtov dela za leto 2009. **V sredo, 28. 1. 2009**, je imelo Društvo paraplegikov Istre in Krasa v prostorih društva na Fornáčah v Piranu 3. sejo upravnega odbora. Na seji so se člani UO seznanili z delom, ki jih čaka v letu 2009, in potrdili vsebinsko poročilo uspešnega leta 2008. Ker društvo v letošnjem letu praznuje 30-letnico svojega delovanja, smo se odločili, da tudi svoje delo prilagodimo tej častitljivi obletnici. Novembra bomo pripravili osrednjo proslavo, kjer bomo po pravilniku o podeljevanju priznanj podelili zaslužnim članom priznanja za njihovo delo. Najpomembnejša novica pa je, da je naše društvo s svojo investicijo za zgraditev delovno-bivalnih prostorov uvrščeno v načrt Fundacije za financiranje invalidskih in huma-

nitarnih organizacij, kjer smo za leto 2009 pridobili 92.000 evrov, ki bodo podlaga za pogovore o nakupu prepotrebnih prostorov za dejavnost našega društva.

Sicer pa pridejo pozimi v ospredje športniki v dvoranah, med nami predvsem kegljači in strelci, ki

tedensko vadijo v Kopru in Ankaranu ter uspešno sodelujejo na tekmovanjih v okviru Zveze paraplegikov Slovenije. Slikarji pa s svojimi likovnimi delavnicami in razstavami opozarjajo širšo javnost, kaj smo invalidi kljub svoji invalidnosti zmožni ustvarjati. Članom je omogočeno tudi kopanje v bazenu hotela Krka v Strunjanu, kjer si lahko nabirajo moči za prihajajočo pomlad.

Benjamin Žnidaršič

Na seji so se člani UO seznanili z delom, ki jih čaka v letu 2009.

STROKOVNO PREDAVANJE

ATEROSKLEROZA IN SRČNO-ŽILNE BOLEZNI

Decembra je društvo organiziralo strokovno predavanje, ki ga je izvajal specialist nevrologije Jožef Magdič, doktor medicine, ki je tudi sin predsednice društva Marije Magdič, tema pa je bila: Ateroskleroza in srčno-žilne bolezni.

Današnji hitri tempo nam onemogoča zdrav način življenja in nas s tem posledično vodi v različne bolezni. Kadar govorimo o aterosklerozi in srčno-žilnih boleznih, lahko rečemo, da gre za pandemijo razvitega sveta. Skrb vzbujajoči so podatki, ki povedo, da so bolezni srca in ožilja vodilni vzrok smrti nad 50. letom, torej vzrok za tretjino vseh smrti.

ATEROSKLEROZA

Ateroskleroza ali poapnenje žil je

ena najpogostejših bolezni srca in ožilja. Posebno pogosta je v razvitih deželah. Raziskave kažejo na dejstva, da so prehrana in način življenja dejavniki, ki vplivajo na vzrok bolezni. Gre za proces odlaganja maščob v steno arterij in mašenje teh žil, ki iz srca dovajajo kri vsem organom.

Ker bolezen v zgodnjih stadijih nima simptomov in proces poteka postopno, z napredovanjem preide v težave, kot sta

- poškodba arterij,
- prizadetost tarčnih organov (srce, možgani, ledvice).

MOŽGANSKA KAP

Možganska kap nastane takrat, ko kri ne zmore dotekati v kakšen del

možganov. Kadar možgani ne dobijo kisika in hranil, ki jih potrebujejo, se možganske celice poškodujejo in začnejo odmirati. Če gre samo za poškodbo celic, se velikokrat lahko tudi obnovijo. Toda celic, ki so odmrle, ni mogoče več oživeti. To pomeni, da je ta del možganov nehal pošiljati informacije v dele telesa, ki kontrolirajo npr. govorjenje, razmišljanje ali gibanje. Obstajata dve glavni vrsti možganske kapi.

Najpogostejša (ishemija) nastane zaradi krvnih strdkov ali zoženih arterij, ki dovajajo kri v možgane. Strdki preprečujejo dotok krvi v določen del možganov in s tem preprečujejo dovajanje kisika in hranil možganskim celicam.

Druga najpogostejša oblika mo-

žganske kapi (krvavitev) nastane takrat, ko pretrgana arterija povzroči krvavitev v možganih. Tudi takrat se ustavi dotok kisika in hranil možganskim celicam.

Simptomi možganske kapi, ki jih ne smete prezreti:

- nepričakovana otrplost ali slabotnost na obrazu, rokah, nogah (še posebno na eni strani telesa)
- nenadna zmedenost, težave pri govorjenju ali razumevanju
- nepričakovane težave pri vidu na eno ali obe očesi
- nepredvidena vrtooglavica, izguba ravnotežja ali težave pri hoji
- nenaden glavobol brez znanega vzroka

Možnosti zmanjšanja pojava možganske kapi:

- nadzorujte svoj krvni tlak
- prenehajte kaditi
- zdravo se prehranjujte
- bodite redno telesno aktivni

Raziskava CINDI Slovenija je poka-

Specialist nevrologije dr. Jožef Magdič

zala, da imajo Pomurci povišan holesterol nad normalo.

Na koncu predavanja smo izpolnili vprašalnik o stopnji ogroženosti zaradi bolezni srca in ožilja, ki je bil vsakemu v razmislek. Na koncu so se porajala vprašanja, ki so odpirala

širše teme in s tem zamisel o še kakšnem srečanju.

Anita Trebše

Vir: Povzetek po predavanjih specialista nevrologije Jožefa Magdiča, doktorja medicine.

SVETOVNI DAN BOLNIKOV

11. februarja letos je bil 17. dan bolnikov, ki ga je leta 1982 razglasil pokojni papež Janez Pavel II. Na ta dan se učimo darovanja in nesebičnega služenja.

Varuhinja človekovih pravic Zdenka Čebašek Travnik je poudarila nujnost enakopravnega dostopa do zdravstvenih storitev in kakovost, ki bi morali biti med osnovnimi cilji organizacije zdravstvenega varstva. V ospredje je postavila pomembnost odnosa zaupanja med bolnikom in zdravstvenim delavcem, nujnost sodelovanja zainteresirane javnosti, zlasti nevladnih organizacij (društva ...) pri pripravi predpisov, ki bodo na različne načine zagotavljali uresničitev pravice do zdravja.

Pri tem so pomembne pravice bolnikov pa tudi pravice vseh, ki kakor

Pobuda letošnjega svetovnega dneva bolnikov je, da bi z vzgojo in izobraževanjem zdravstvenih delavcev vključili tudi socialni, etično-deontološki in duhovni vidik.

koli sodelujejo pri izvajanju zdravstvenih storitev.

»To je dan, ko se učimo darovanja in nesebičnega služenja drugim. Zavzemati se moramo za kulturo življenja, še posebno tedaj, kadar je življenje zaznamovano z boleznijo, preizkušnjami in trpljenjem.« nas je opomnil g. Trajbarič, podpredsednik RK.

Dandanes je na vrednost življenja, spoštovanje človeškega dostojanstva in pojmovanje telesnosti veliko raznolikih pogledov, med katerimi

ljudje ne znajo najti prave smeri. V ospredju je skrb za človeško telo, ki naj bi nadomestila tudi pomen skrbi za duševno in duhovno razsežnost.

Pobuda letošnjega svetovnega dneva bolnikov je, da bi z vzgojo in izobraževanjem zdravstvenih delavcev vključili novo pojmovanje zdravja, kar pomeni, da je k strokovnemu znanju in stalnemu izobraževanju treba pridružiti tudi socialni, etično-deontološki in duhovni vidik. Gre torej za celostni pristop k

zdravljenju, rehabilitaciji in paliativni medicini.

Tega dne so nas obiskali otroci, ki so nas pozdravili s pesmijo in harmoniko. G. Trajbarič, predstavnik RK, nas je v kratkem govoru med drugim seznanil, da letošnji svetovni dan bolnikov zaznamujemo z geslom Vzgoja za zdravje, vzgoja za življenje!

Anita Trebše

SREČANJE STAREJŠIH ČLANOV

Starost. Beseda, ki sprva daje občutek nelagodja. V hipu se zavemo, kako čas beži. Pogled v ogledalo pokaže čas, za katerega smo mislili, da za nas ne obstaja. Neverjetno, koliko teorij so znanstveniki razvili vse zaradi ene same želje po večni mladosti. Pa kljub vsemu smo stari toliko, kolikor se počutimo. Več kot polovica populacije v društvu je starejših članov, zato se jim posveča posebna pozornost. Od interesnih dejavnosti, ki so prilagojene skupnemu zanimanju, zdravstvenih panog (predavanja ...), pa tudi športnih dejavnosti (balinanje, ribolov ...). Druženja na društvu in dobro medsebojno informiranje je cilj preprečevanja in zmanjševanja tegob, ki jih prinaša starost paraplegikom in tetraplegikom. Takrat tudi starost na vozičku lahko postane lepa. Ko njen namen ni, da jo preživimo, temveč da jo živimo. Zato v našem društvu starosti ne tajijo, marveč jo slavijo. Morda je bilo petdeseto leto znak staranja za njihove starše, za naše člane pa čas, ko odprejo šampanjec in raztegnejo meh harmonike. Srečanje starejših je navdihujoče, saj so skupaj dosegli prag. Praznovali so svojo vztrajnost, bojevitost, da so vsa ta leta vzdržali vsa bremena, bremena, ki jih prinaša življenje na vozičku. Bravo!

Anita Trebše

Mentor slikanja Anton Tonček Černi je pričaral posebno vzdušje na harmoniko

Nikoli ne škodi, če se tudi odrasli kdaj skrijemo za pustno masko in se izživimo. Ker smo pravzaprav takrat, ko ob pustu skrijemo svoj obraz, lahko zares mi, torej MI brez »mask«, ki jih tako ali drugače, hote ali nehote tu in tam nosimo.

S takšnim prilagajanjem, s katerim se svetu kažemo v »prirejeni« luči, je življenje pač lažje in odnosi so preprostejši. Družba in njena pravila nam predpisujejo svojstvene »maske«, ki jih je zaradi ljubelega miru koristno nadeti. A to nikakor ne pomeni, da ni dobro biti edinstven in poseben, samosvoj in uporniški. Prej nasprotno!

V teh hudomušnih dneh, ko bomo z vragolijami odganjali sneg, mraz in led, si bomo mnogi nadeli pustne maske – nekateri tudi zato, da bi z njimi za kak dan odvrgli tiste druge. In morda nam bo enkrat, ko ustroj sveta ne bo več tako pridobitniški in tekmovalen in ko boj za preživetje ne bo več tako krut, uspelo zaživeti brez njih. Da pa se do takrat ne izgubimo v poplavi sivine povprečja, ki vedno bolj prekriva svet, je drugačnost več kot nujna!

Raznolikost v naravi je osupljiva in zakaj bi moral prav človek na silo postati strogo uniformirana in skrajno dolgočasna vrsta? Zato bodite uničatni v maskah ali brez njih!

Anita Trebše

NOVE SANITARIE ZA INVALIDE

V Ljubljani so 18. februarja 2009 v poslopju Kresije na Pogačarjevem trgu odprli nove, invalidom na vozičkih prilagojene sanitarije. V teh sodobnih sanitarijah se vrata pri vstopu zaprejo samodejno, ko so zasedene, pa se ne dajo odpreti. Uporabnik po domofonu, nameženem na desni strani vhoda v sanitarije, vzpostavi kontakt z varnostnikom (ki je na vhodu v stavbo Adamič Lundrovo nabrežje 2) in ta pa mu nato odpre vhodna vrata. Sanitarije bodo lahko koristile tudi staršom z otroškimi vozički, v njih pa je tudi prostor za previjanje otrok. Vrata v previjalnico in sanitarije se odpirajo s tipko, ki je ob vratih.

Ob odprtju sta trak prerezala župan MOL Zoran Jankovič in mestni svetnik – član DP Ljubljanske pokrajine Sašo Rink.

Ljubljana je gibalno oviranim meščanom in turistom precej prijazno mesto, čeprav je še kar precej arhitekturnih ovir, s katerimi se srečujemo in ki bi jih z manjšimi sredstvi in nekoliko dobre volje lahko odpravili.

Prav omenjene sanitarije so za nas, še posebno pa za gibalno ovirane turiste na invalidskih vozičkih, izredno pomembna pridobitev. Zato upamo, da bodo na občini držali obljubo in podobne uredili tudi drugje po mestu.

Jože Globokar

Ob odprtju sta trak prerezala ljubljanski župan Zoran Jankovič in mestni svetnik Sašo Rink. Foto: Domen Pal

PARAPLEGIKI NISMO NOBENA IZJEMA

Kontrolni pregledi povzročiteljev bolezni sodobnega časa - V društvu pa ugotavljamo, da so ob takih in podobnih akcijah naši prostori že premajhni

Skrb za člane je prednostna naloga našega društva, in to pri različnih dejavnostih in akcijah društva. Med njimi so tudi vsakoletni preventivni pregledi povzročiteljev bolezni sodobnega časa. Tako **prim. Tanja Erjavec**, dr. med., z Inštituta RS za rehabilitacijo in višja medicinska sestra **Marta Hren** že nekaj let zapo-

Ob akcijah s številčnejšo udeležbo so naši prostori že premajhni.

Delo društva DP LP

TONI FORNEZZI - TOF – ČASTNI SLOVENEK LETA

red našim članicam in članom izmerita višino holesterola, sladkorja v krvi in krvni tlak. Ob pregledu dobi vsak svoj izvid preiskav, tisti s povišanimi rezultati merjenja pa opozorilo na nevarnost, ki ogroža njihovo zdravje.

Tudi tokratni izvidi niso preveč vzpodbudni, saj ima kar nekaj pregledanih v krvi preveč holesterola in sladkorja ter previsok pritisk. Torej, tudi paraplegiki in tetraplegiki nismo nikakršna izjema pri boleznih sodobnega časa, zato bomo morali sami poskrbeti za bolj zdravo prehrano in bolj zdrav način življenja. Katera prehrana je nezdrava, kakšen je nezdrav način življenja, kaj je neaktivno življenje s preveč sedenja in premalo gibanja – vse to nam je bolj ali manj znano, toda kljub temu tega ne upoštevamo in kljub nasvetom živimo po starih navadah. Ob projekciji slik nam je v krajšem predavanju vse še nazorno prikazala in razložila prim. Tanja Erjavec. Posebno pozorni bi morali biti pri vsakodnevnih rabi soli, saj je prvi dejavnik pri povišanju omenjenih meritev. Za boljše pojasnilo pa so udeleženci pregledov dobili zgibanke, v katerih so nazorno prikazani vsi nasveti.

Prim. Tanja Erjavec in VMS Marta Hren sta tokrat pregledali skoraj 40 naših članov, v društvu pa ugotavljamo, da so ob malo večjih akcijah naši društveni prostori že premajhni.

Jože Globokar

Če hočeš postati moder, se nauči pametno spraševati, pazljivo poslušati, mirno odgovarjati in umolkniti, ko nimaš več kaj povedati.

Johann Lafater

Bralci Nedeljskega so za Slovenca leta že drugič zapored izbrali predsednika države dr. Danila Türka. Na veličastnih prireditvah v Litiji pa vsako leto izberejo tudi častnega Slovenca leta. Pred leti je ta laskavi naslov dobila naša najboljša namiznoteniška igralka Mateja Pintar, tokrat pa je častni Slovenec leta 2008 postal prijatelj invalidov in otrok, ki so pomoč potrebni – Tone Fornezzi - Tof. Člani Zlato selekcije, zdravnica iz hematookološkega oddelka pediatrične klinike in predstavnik Zveze paraplegikov so imeli v predlogih vsak svoje, vendar isto ime.

Predstavnik naše Zveze **Jože Globokar** je v obrazložitvi povedal, da je Tof že v sedemdesetih letih organiziral odmevne dobrodelne koncerte, da je ustanovil Zlato selekcijo, v kateri so vrhunski slovenski športniki odigrali več kot 120 tekem v malem nogometu po vseh večjih krajih Slovenije, in ves izkupiček namenili naši Zvezi. Dodamo naj še, da nas je z »Dobrim vojakom Švejkom – Rifletom« in »Moped show« večkrat obiskal na obnovitveni rehabilitaciji v Pineti ter nam popestril program.

Seveda nam je denar prišel prav, vendar je bilo s temi akcijami še pomembnejše ozaveščanje družbe,

da v njenem okolju živijo ljudje z drugačnimi potrebami, ki se želijo enakovredno in ustvarjalno vključiti v njene tokove. Poleg tega pa smo tudi paraplegiki in drugi invalidi počasi začeli izgubljati predsodke in komplekse manjvrednosti, ki jih je v tistih časih imel vsak invalid. No, danes so časi povsem drugačni. Nič več ni tistih bolečih pomilovalnih pogledov in invalid na cesti ali kjer koli drugje je povsem normalen pojav. In to tudi po zaslugi takih ljudi, kot je tokratni častni Slovenec leta **Tone Fornezzi - Tof**.

Jože Globokar

Tof vse do zadnjega trenutka ni vedel, da je bil izbran za častnega Slovenca leta.

OSEBNA ASISTENCA – VEČNI PROBLEM?

Sprašujem se, ali bo sploh kdaj z zakonom urejen status osebne asistencije. Ali bo država oziroma pristojno ministrstvo zagrizlo v ta poreči problem, ki bo z leti, zaradi staranja prebivalstva, postal še težje rešljiv? Sam sem že osem let tetraplegik in popolnoma odvisen od svoje žene. Pred kratkim smo izvedeli neprijetno novico, da takšna zaposlitev za letošnje leto še ni mogoča in da potekajo usklajevanja na ministrstvu za delo. Kako je to mogoče?

Doslej je bila žena zaposlena prek društva paraplegikov po programu »invalid invalidu« za obdobje treh let, ki pa se je februarja končalo. To zaposlitev uporabljamo predvsem tetraplegiki, saj potrebujemo 24-urno nego. Je pa res tudi to, da to pomoč izrabljajo tudi taki, ki je ne potrebujejo. V prihodnje bi bilo modro znova pregledati, kdo vse dobiva omenjeno pomoč, morebitne kršitelje črtati in pomoč nameniti tistim, ki jo zares potrebujemo. Saj je nekaj tudi takih, ki bi jo nujno potrebovali, pa je ne dobijo. Osebno asistenco bo država morala dokončno urediti, saj bi tako našim družinskim članom omogočila minimalno socialno preživetje. Veliko naših družinskih članov je bilo pred našimi nesrečami v rednem delovnem razmerju. Pripravljeni so bili pustiti službo, saj sami ne moremo skrbeti zase, s tem pa so svojo prihodnost postavili v brezihoden položaj. Kaj bo z njimi, ko bodo sami ostareli in bodo brez delovne dobe in sami potrebni pomoči? Ali država kaj razmišlja o tej rizični skupini? Če bi davkoplačevalski denar racionalneje porabljali, bi se rešitev prav gotovo našla tudi za nas. Morda bi lahko bila rešitev, da bi ustanovili poseben

Že osem let sem tetraplegik in popolnoma odvisen od svoje žene.

sklad in bi vanj zbirali sredstva, tako kot to plačujemo že za dodatno zavarovanje za zdravila.

Dejstvo je, da bo rešitev treba najti, saj je ta problem treba rešiti dolgoročno, ne pa ga gasiti z različnimi enoletnimi programi. Menim pa tudi, da je za družbo ceneje, če živimo v domačem okolju kot pa v domu za ostarele, saj je strošek za nego močno večji, kot če bi našim družinskim članom dali minimalno plačo.

Peter Planinšek

KONEC JE V ZAČETKU IN ZAČETEK JE V KONCU

Sprememba in konec. Besedi, ob katerih nas spreleti, ker ne vemo, kaj nas čaka za vrati, pa čeprav je na tej strani, kjer smo navajeni, že zdavnaj postalo mračno, neudobno, strašljivo, neprijetno, mrzlo ... Konci so težki in samotni. Vlečejo se lahko leta in leta, so mračni in skoraj nikoli veseli. So pa tudi odrešilni. Šele ko je konec resnično končan, lahko začnemo znova. Če ga vlečemo naprej, pa čeprav čisto tankega, kot najtanjši svišeni sukanec, ga ne končamo in tudi začeti ne moremo. Prav v ta klobčič se velikokrat ujamo, se zapletemo. In čeprav je nit tako tanka, je ne moremo pretrgati. Ujeti smo, pripeti v času, ki ga je čas že zdavnaj povozil. In kako vemo, da je konec – konec? Ne vemo, dokler se ne pojavi začetek. Takrat vemo, da je konec. Ne vem, ali ga v sedanosti lahko sploh doživimo. Konec je nekaj, kar je bilo in edino v tem času ga lahko dojamemo.

In zato imamo radi novo leto; začetek novih zaobljub, novih pričakovanj, upanj. Novo je vedno lepše, še neodkrito, zanimivo. Ko se podajamo novim dogodivščinam naproti, nas ščemi, morda malo skrbi, vendar navadno stopamo bolj veselo, bolj smelo. Če to ni tako, potem je to znak, da še nismo razčistili s preteklostjo, da smo kakšno nitko še ohranili, da še vedno boli, da nas je zaradi starega strah novega; ker nam je prejšnjikrat spodletelo, mislimo, da nam bo tudi tokrat ... Zato in samo zato je konec tako pomemben. Zato, da gremo lahko naprej. Takrat je začetek lahek in uživamo v vsaki sekundi novega ... Želim, da se od starega dodobra poslovite, da boste lahko začeli z novim na novo!

Anita Trebše

SARAJEVO

Sarajevo ... še stoji in trenutno ne potrebuje nobenega »Valterja«, da ga brani. Kako se do njega prebiti, je pa čisto druga zgodba. Včasih imaš občutek, da je nekdo »pokradel« vse avtoceste v Bosni. A počasi se daleč pride in tako smo tudi mi po šestih urah vožnje končno prišli na ... Kitajsko. Heh in eh! Kakšni Bošnjaki, Srbi ali Hrvati? Kitajci! Ti bodo, roko dam v ogenj, zasedli celotno Bosno. Slovenci pa le delček – Baščaršijo.

Ime hotela mi je že ušlo iz spomina. Vem samo, da je v predelu Ilidže in super prirejen za nas na vozičkih. Dobrodošlica v stilu »bratstva in enotnosti«. Veliko objemanja, poljubljanja in seveda »čvekanje« ob obvezni kavi. Nastanitev, zbor pred hotelom in pohod proti središču Ilidže, kjer so bolj ali manj same »kafane«. V trenutku, ko zagledamo biljardni klub, se iz bližnje stavbe začuje domačegoveji »parampam«. Sredi Ilidže, sredi Sarajeva, sredi Bosne slišim Na Golici. Halo!? Se je že vsem čisto zmešalo? Daleč od tega, da bi imel kaj proti. Prav nasprotno. Ampak *Iubi ljudi*, jaz sem

prišel v Bosno! Ne na Kitajsko in ne na Gorenjsko!

Sobe v hotelu so bile presenetljivo zadovoljive. In kar je posebno godilo – ogrevane. Prijeten spanec in že smo bili v dvorani, kjer je potekal zagrizen boj za vsako žogo in vsak milimeter bojnega polja, imenovanega – igrišče. Prijateljski turnir štirih »držav« – Maribor, Zagreb, Novi Sad in Sarajevo. Še bolj prijateljsko je bilo v ekipah, za katere na začetku nisi vedel, katero mesto predstavljajo. Vse so imele sposojene igralce. Hrvati Srbe in Bosance, Srbi Hrvate in Bosance, Bosanci pa svoje internacionalce iz Italije. Same »mučkalice« in bosanski lonci s primesjo italijanske pašte. Le mi smo ostali pri pravi slovenski enolončnici. Trdo prepričani, da nam četrtega mesta nihče ne more odvzeti.

Do končanih tekmah se nas je nekoliko odločilo za ogled Baščaršije. Najprej do tramvajske postaje v neposredni bližini dvorane. S pomočjo prijaznih Bosancev, vedno pripravljenih pomagati človeku v nesreči, smo se en, dva, tri že premetavali v tramvaju. Pol ure vožnje je minilo, kot bi pihnil. In nato Baščaršija. Eeeee, še sam ne vem, zakaj, a zdelo se mi je, da sem doma. Vsepovsod slovenski jezik. Navitohiteči Ljubljancani so dajali vtis, kot da bo kdo odnesel baščaršijske hiške in zato nikakor ne smejo zamuditi kakšnega nakupa. Prekmurci so pridno barantali za kar se da ugodne cene, iz bližnje kavarne pa se je slišala pristna mariborščina: »Kaj smo te f toti gostilni sami Teznčanari pa Pobrežanari, hahahaha ...« No, mi smo se držali vsem eksjugoslovanskim narodom znane ga reka, ki pravi: »Ako na Baščaršiji ne pojedesh čevape, ko da u Sarajevu bio nisi.« In se kot lačni volkovi

Dobrodošlica v Sarajevu je bila v stilu »bratstva in enotnosti« – veliko objemanja in poljubljanja.

zagnali v prvo *čevapdžinico*, ki je »pridišala« po poti. Pri vrnitvi v hotel nas je na tramvaju zabavala skupina mladih Ciganov, ki so še enkrat več pokazali, kako malo jim je mar za vse napisane zakone tega sveta. Živijo jih popolnoma po svoje. Zvečer pa *čaga*. Pesem, hrana in pijača radost v človeške duše vrača. In nihče s temi radostmi ni pretirano skoparil. Smo si dali duška. Čeprav smo vedeli, da nas zjutraj spet čakajo tekme. Še sreča, da se je čas premaknil za eno uro nazaj. Že tako smo bolj malo spali.

Kakšni so videti zombiji oziroma živi mrtveci, je sarajevska raja spoznala naslednje jutro. In kako ti zombiji igrajo košarko, tudi. Imam občutek, da smo vsi komaj čakali na zadnji sodniški žvižg in sklepno ceremonijo, po kateri je sledilo prijateljsko pozdravljanje in objemanje, ki je na trenutke trajalo malce dlje in bilo videti, kot da sta objemajoča se kar zaspala. Še želje za srečno vožnjo, pozdrav domačim in obljuba, da se naslednje leto znova srečamo. Ja, Sarajevo definitivno še stoji. In živi. Sam pa sem nato še tri dni »odmarao umorno telo hrabrog ratnika«. Pozdrav Sarajevu!

Odločili smo se tudi za ogled Baščaršije.

Boris Klep

7. MEDNARODNI SIMPOZIJ

DIVING AST 2009 – APNEA, SCUBA IN TEHNIČNO POTAPLJANJE

Pred dobrimi šestimi leti je v organizaciji Plavalnega kluba iz Slovenskih Konjic malo več kot petindvajset navdušencev na prvem mednarodnem simpoziju prvič spregovorilo o možnosti potapljanja za ljudi s posebnimi potrebami. Edina »mednarodna« gosta sta bila g. Fraser Bathgate iz Velike Britanije in prof. dr. Stracimir Gošović iz Hrvaške.

Simpozij je z leti gostil izjemne osebnosti na področju potapljanja in hiperbarične medicine in počasi ter vztrajno širil svoje poslanstvo skozi regijo. Na simpozij so začeli prihajati potapljači, inštruktorji in drugi zaljubljeni v morje iz vseh delov nekoč skupne države in vztrajno rušili meje, ki so ostale samo še v nekaterih glavah. Z enako vnemo so tudi potapljači s posebnimi potrebami rušili meje na svojem področju. V času simpozija se je rodila Mednarodna zveza društev IAHD Adriatic, ki je v nekaj letih postala gonilna sila

na področju potapljanja za ljudi s posebnimi potrebami v Sloveniji, na Hrvaškem ter v Bosni in Hercegovini. S sprejetjem v tehnični komite C.M.A.S.-a (ene najstarejših in največjih potapljaških zvez na svetu) je mednarodna zveza IAHD Adriatic (SLOF01) leta 2007 pridobila pravico šolanja ne le potapljačev z omejitvami, temveč tudi vseh drugih, kar je bilo do tedaj v Sloveniji izključno v domeni SPZ – Slovenske potapljaške zveze (SLOF00). Vsako leto smo na simpoziju predstavljali novosti iz programov IAHD

Simpozij je z leti gostil mnoge izjemne osebnosti na področju potapljanja. Z leve: Barbara Slaček, Dane Kastelic, Bojan Podkrajšek, mag. Franc Hočevnar, Mag. Borislav Vučković, Boris Podvršnik, Neven Kati in Miran Balažič.

Adriatica in novosti na področju potapljanja v vseh treh osnovnih kategorijah (apneja, SCUBA, tehnično potapljanje). Letošnji simpozij je dokončno izgubil nalepko »Posebne potrebe« in dosegel cilj popolnoma izbrisati mejo med rekreativnimi potapljači z omejitvami in tistimi brez njih.

Spremljevalne prireditve 7. mednarodnega simpozija so se začele že v petek, 13. februarja.

V Hotelu Dravinja v Slovenskih Konjicah se je ob 17. uri začela okrogla miza o dekompresijski praksi, ki jo je vodil dr. Petar Denoble, dr. med. Poslušalci, ki so bili predvsem zdravniki, doktorji znanosti in inštruktorji potapljanja, so spoznali najnovejše izsledke raziskav v hiperbarični in pomorski medicini ter algoritme dekompresijskih tablic v ozadjih računalnikov različnih proizvajalcev.

Odprije 1. mednarodnega festivala podvodnega filma in videa Sprehodi pod morjem, ki sta ga organizirala Plavalni klub Slovenske Konjice in Občina Slovenske Konjice, je ob 19. uri slavnostno najavil župan Slovenskih Konjic, Miran Gorinšek. Marjan Richter, starosta podvodnega filma in snemalec prvega barvnega podvodnega filma v jadranski regiji, nas je s projekcijo slik popeljal na sprehod v zgodovino podvodnega filma. Navzoče sta pozdravila tudi direktor beograjskega filmskega festivala, Milorad Đukić, in vodja programskega sveta 1. mednarodnega festivala podvodnega filma in videa, Peter Lombar. Sledila je premiera filma IAHD Adriatic: The Choice of SCI Divers: Wreck Elhawi Star, Sigrid and Lina. Gre za petnajstminuten dokumentarni film o potapljačih s poškodbo hrbtenjače, ki so se jeseni 2008 »sprehajali« na treh potopljenih ladjah v severnem Jadranu.

Osrednji del petkovega večera je bil namenjen retrospektivi najboljših filmov, prikazanih na 12. beograjskem mednarodnem festivalu podvodnega filma. Na »sprehodu pod morjem« smo spoznali, kje se skrivajo goli morski polži in kako se hranijo, kako krvoločna je morena med hranjenjem, kaj se skriva v potopljeni podmornici in kako se lahko ljubkuješ z morskimi psi.

Potapljači s poškodbo hrbtenjače z Belgijcem Patrickom Musimom, prvim človekom na planetu, ki se je na vdih potopil preko 200 m. Z leve: Zoran Vlah (Hrvaška), Kladija Poropat, Patrick Musimu, Barbara Slacek, Damijan Peklari in Aleš Povše Yoda.

V soboto je program 7. mednarodnega simpozija Diving AST 2009 začel Belgijec Patrick Musimu, prvi človek na planetu, ki se je na vdih potopil čez 200 metrov. Sklop apneje sta nadaljevala znanstvenika, dr. Željko Dujič, dr. med. (Medicinska fakulteta Univerze v Splitu, Hrvaška) in dr. Arnie Sieber (*CNR – Institut za klinično psihologijo, Pisa, Italija*).

Letošnje leto mineva petdeset let od ustanovitve C.M.A.S.-a, zato smo

medse povabili tudi generalnega sekretarja te organizacije, Pierra Dernierja. S pomočjo filma **Elhawi Star, Sigrid & Lina – The Choice of SCI Divers** v režiji Petra Lombarja smo obiskovalcem predstavili edino temo, povezano s potapljači s poškodbo hrbtenjače. V sklopu o SCUBI smo gostili še Marina Brzca, dr. Smiljana Gluščevića (zadrski arheološki muzej, Hrvaška) in Andreja Natlačna. Sklop predavanj o SCUBI je sklenil starosta hiperbarične in pomorske medicine, dr. Stracimir Gošović, dr.

med., s temo o potencialni ekološki katastrofi, ki bi lahko Jadransko morje za mnogo let zaprla za ves turizem. Predstavil je tudi novo knjigo, Priročnik za komercialna in mornariška globinska potapljanja, ki je nastajala dolgih dvajset let.

Tretji sklop o tehničnem potapljanju, ki je bil letos najmočnejši, saj se je nanj navezovala tudi petkova okrogla miza, je začel vrhunski strokovnjak z ameriške mornarice, dr. Wayne Gerth (NEDU – *Navy Experimental Diving Unit*), nadaljevala pa ga je kopica uglednih znanstvenikov in potapljačev: dr. Petar Denoble, dr. med. (*Divers Alert Network, ZDA*), dr. Marko Ljubković, dr. med. (Medicinska fakulteta Univerze v Splitu, Hrvaška), Toni Leskelä (*Suunto*), Gianni Garofalo in Giovanni Distefano (*Mares*), dr. Arnie Sieber (*Poseidon*).

Obsežen program se je za najvztrajnejše končal ob 20.30 uri z drugim delom 1. mednarodnega festivala podvodnega filma in videa Sprehodi pod morjem.

Tudi letos je bil simpozij Diving AST pravi potapljaški praznik, ki ga je poleg uglednih predavateljev odlikovalo predvsem druženje vseh, ki imajo radi vodo in se v njene globine podajajo v apneji, z enoto SCUBA, kot tehnični potapljači ali zgolj kot gledalci.

IAHD Adriatic

Ob uradnem odprtju tega velikega mednarodnega tekmovanja so v pozdravnih nagovorih košarkarje iz štirih držav pozdravili: vodja ligaškega tekmovanja **Gregor Gračner**, predsednik Zveze paraplegikov **Dane Kastelic**, podžupan Mestne občine Novo mesto in direktor agencije za šport Novo mesto **Rafko Križman**, trener Krke **Ivo Sunara** in vrhunski košarkar Krke **Simon Petrov**. Vsi so ob začetnem tekmovanju mednarodne lige ekipam v Novem mestu zaželeli dobro počutje in najboljše rezultate.

Uvodna tekma med moštvi Slovenija II in KKI Stela je prinesla zmago hrvaški ekipi, ki je tekmo suvereno vodila od prvega meta na koš do

PRVE TEKME V ŠPORTNI DVORANI MAROF

V mednarodni košarkarski ligi tekmuje šest ekip iz štirih držav

Košarkarji na invalidskih vozičkih, ki tekmujejo v mednarodni košarkarski ligi, so prvo kolo odigrali 31. januarja v športni dvorani Marof v Novem mestu. V uvodni tekmi sta se pomerili moštvi Slovenija II in KKI Stela iz Zagreba, sledilo je uradno odprtje, nato pa sta prve tekme odigrali še KKI Vodice iz Vodice s KKIK Vojvodina iz Novega Sada ter KKI Sana iz Sanskega mosta z ekipo Slovenija I. Slovenski ekipi sta sestavljeni iz petih slovenskih klubov (DP Ljubljana, DP Novo mesto, DP Maribor, DP Kranj, DP Celje). Obe slovenski ekipi sta v prvem kolu izgubili. Tekme sta brez večjih zapletov uspešno do konca pripeljala sodnika Žarko Tomšič in Mitja Dečman, vse niti tekmovanja pa so bile v rokah tehničnega delegata Milana Lukana.

Igralci mednarodne košarkarske lige so prve tekme odigrali v športni dvorani Marof v Novem mestu.

konca tekme. Izid – 55:34 za Stelo. V drugi tekmi turnirja sta se pod koši pomerili moštvi KKI Vodice in KKIK Vojvodina. Povedla je ekipa KKI Vodice, toda to je bilo tudi vse. Igro je v nadaljevanju v svoje roke vzela nasprotna ekipa in jo v svojo korist končala z izidom 65:49.

V zadnji tekmi so se na parket zapeljali igralci moštev KKI Sana in Slovenija I. Za slovensko ekipo je bil prvi polčas zelo obetaven, saj so ga končali z izidom 33:22. Toda kot se v košarki rado dogaja, to ni bilo dovolj. Nadaljevanje igre se je nagnilo v korist moštva KKI Sana. Vztrajno so zmanjševali razliko, izenačili in z izidom 67:67 izsilili podaljšek. V nadaljevanju so samo še stopnjevali svoj tempo agresivne igre in jo v svojo korist sklenili z izidom 79:68. Slovenska ekipa je bila povsem brez moči, saj je v podaljšku dala samo eno točko iz prostih metov.

Regionalna liga (po vzoru NLB) bo do maja po turnirskem sistemu potekala na področju Slovenije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine ter Srbije. Po uvodnem turnirju v Novem mestu se bodo ekipe pomerile še 14. 2. v Splitu, 28. 2. v Zagrebu, 7. 3. v Novem Sadu, 9. 5. pa v Sanskem mostu. Sklepni del tekmovanja lige NLB bo 23. maja v Ljubljani.

Organizator lige je Zveza paraplegikov Slovenije, vodja tekmovanja pa referent za šport **Gregor Gračner**.

Pokrovitelj Nova ljubljanska banka d.d. je vse igralce, ki nastopajo v regionalni ligi, opremila z dresi, brisačami in žogami, direktor generalnega medijskega pokrovitelja Kosarka.si – »Kjer je košarka doma,« Drago Perko, pa se trudi, da bi košarka na vozičkih postala čim bolj prepoznavna tudi v širši javnosti.

Jože Globokar

Košarkarje so pozdravili vodja tekmovanja **Gregor Gračner**, predsednik ZPS **Dane Kastelic**, podžupan Mestne občine Novo mesto in direktor agencije **Rafko Križman**, trener Krke **Ivo Sunara** in košarkar Krke **Simon Petrov**.

POKAL ODNESLI DOLENJCI

Jubilejni novoletni turnir po desetih letih spet v Šentvidu

Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine je že prvi dan po novoletnih praznikih organiziralo tradicionalni novoletni košarkarski turnir. Tokratni turnir je bil že deseti po vrsti, štiri košarkarska moštva slovenskih košarkarjev pa so ga odigrala v športni dvorani v Šentvidu pri Stični – tako kot prvega. Doslej so se moštva slovenskih košarkarjev na novoletnih turnirjih pomerila še v Komendi, Grosupljem, Logatcu, Cerknici, Trbovljah, Zagorju, Domžalah in Ribnici. Pokal so tako kot leto prej osvojili dolenski košarkarji.

Tako kot na vseh pomembnejših košarkarskih tekmovanjih je tekmovanje tudi tokrat uradno nadzoroval tehnični delegat in košarkarski strokovnjak **Milan Lukan**, ki je skupaj z **Danetom Kastelicem** tudi pobudnik in organizator tega pomembnega in odmevnega košarkarskega tekmovanja slovenskih košarkarjev. Milan ima tudi velike zasluge pri doniranju in izvedbi teh turnirjev, zato mu je organizator ob desetem jubilejnem turnirju poklonil sliko. Naslikal jo je naš član **Željko Vertelj**, ki svoja umetniška dela ustvarja s čopičem v ustih.

V prvi tekmi so naši košarkarji z izidom 72: 61 brez težav premagali Mariborčane, v drugi so bili boljši Novomeščani, ki so z izidom 70:51 ugnali kombinirano ekipo Gorenjcev in Celjanov, v tekmi za tretje mesto so bili boljši Mariborčani, ki so z izidom 66:58 premagali kombinirano ekipo Celjanov in Gorenjcev, v finalnem srečanju pa lanskoletni državni prvaki Novomeščani niso dovolili nobenih presenečenj. Tekmo so suvereno

Športni stisk roke ob zasluženi zmagi

KOŠARKA

5. KOLO LIGE – ZPS

7. februarja smo bili Novomeščani soorganizatorji 5. (zadnjega) kola lige v košarki na vozičkih. Po jesenskih premikih datumov zaradi mednarodne lige nam je uspelo dobiti športno dvorano šolskega centra v Krškem (v Novem mestu je bilo ta čas vse zasedeno). Športna dvorana šolskega centra v Krškem je zelo primerna (dostopna) za invalide na vozičkih.

Do zadnjega kola smo bili Novomeščani neporaženi, tokrat pa smo zaradi oslabiljene ekipe doživeli prvi poraz v prvenstvu.

Ker zaradi boleznih ni bilo gorenjske ekipe, sta bili obe tekmi zmagovalni za Novo mesto in Ljubljano, brez boja na igrišču (20:0).

Problem so samo najboljši strelci lige za sezono 2008/09.

Prva tekma je bila med Novim mestom in Mariborom. Bil je zelo izenačen boj do konca, kjer smo v zadnji minuti domačini odpovedali v taktiki in izgubili za tri točke.

Izidi odigranih tekem:

NM : MB	54 : 57
MB : CE	66 : 46

Končni vrstni red za veliki finale (play off), ki bo 28. marca v Laškem:

1. Novo mesto
2. Ljubljana
3. Maribor
4. Celje

Da pa ni bilo zaradi neudeležbe gorenjske ekipe vse okrnjeno, se je za trening odigrala neuradna tekma med ekipama mednarodne lige Slovenija 1 in Slovenija 2. Ker je po četrti četrtini še vedno vodila ekipa Slovenija 2, so odigrali podaljšek, dokler ni zmagala ekipa Slovenije 1 (dogovor). Končni izid: SLO 1 : SLO 2 je bil 69 : 66.

Mirko Sintič

vodili od začetka do konca in jo prepričljivo končali z izidom 62:53.

V finalnem srečanju pa lanskoletni državni prvaki Novomeščani niso dovolili nobenih presenečenj. Tekmo so suvereno vodili od začetka do konca. Gostitelji so se jim v tretji četrtini sicer približali na vsega eno točko razlike, toda to je bilo tudi vse. Na strani domače ekipe je bilo vse preveč napak, raztrgane igre in zgrešenih metov iz neoviranih položajev. S takim načinom igre se res ne da zmagati.

Na novoletnih košarkarskih turnirjih košarkarji tekmujejo tudi v metanju prostih metov in trojčk. V prostih metih je imel najmirnejšo roko Janez Učakar (KR), drugi je bil Jože Berčon (NM), tretji pa Janko Koren (MB). V metu trojčk je zmagal Marjan Žunko (MB), drugi je bil Nedžad Budimiljić (NM), tretji pa Gregor Gračner (LJ). Vsi so prejeli praktične

nagrade. Tekme sta odločno in korektno vodila sodnika **Žarko Tomšič in Mitja Dečman**.

Pokale sta zmagovalnim ekipam ob odsotnosti župana podelila pobudnik teh košarkarskih srečanj **Milan Lukan** in predsednik Zveze **Dane Kastelic**.

Ob tej priložnosti bi se radi zahvalili Občini Ivančna gorica, ki je skupaj z županom kot glavna pokroviteljica tega jubilejnega, 10. srečanja zagotovila športno dvorano in prispevala denar za pogostitev udeležencev. Hvala tudi domačima podjetjema Farmer, d.o.o., in Rekon, d.o.o., ki sta prispevali finančna sredstva za uspešno izvedbo. Prvo letošnjo športno prireditev so podprli še: Tokada, d.o.o., Gostilna Potrbin, Mru, d.o.o., Trgovina HA-NI in drugi.

Jože Globokar

Pokal sta kapetanu Jožetu Berčonu izročila pobudnika novoletnih turnirjev Dane Kastelic in Milan Lukan.

PRVI POKAL ZVEZE JE OSVOJIL EDO JEŠE

TEKMOVANJE V VELESALOMU IN PREDSTAVITEV SMUČANJA

Zveza paraplegikov Slovenije je 4. februarja na smučišču Brsnina v Kranjski Gori v odličnih vremenskih razmerah pripravila prvo veleslalomsko tekmovanje za pokal Zveze. Ob odsotnosti naših dveh najboljših smučarjev, ki tekmujeta v evropskem pokalu, je prvi pokal Zveze osvojil Edo Ješe – DPLJ. Organizatorji so hkrati pripravili tudi predstavitev smučanja z monoskijem in preizkus smučarske opreme. Tekmovanje je vodil trener invalidske smučarske reprezentance Bojan Kavčič.

Zveza paraplegikov Slovenije je v Kranjski Gori že 20. januarja pripravila vse za nemoten potek prvega tekmovanja in demonstracijskega smučanja z monoskijem. Toda dež in odjuga sta naredila svoje. Organizatorji so morali smučarsko prireditve odpovedati in prestaviti na poznejši datum. Menimo, da je bila odločitev pravilna, saj so še posebno za tiste, ki bi se z monoskijem prvič spustili po strmini, prvi občutki izredno pomembni. Seveda so ti v lepih zimskih idiličnih dnevih veliko lepši kot pa v dežju in slabi progi. Prav gotovo bi prišlo tudi do večjega števila padcev, saj se je sneg na progi že udiral, da o premočenih oblačilih sploh ne govorimo. In tako bi z demonstracijskimi vožnjami dosegli povsem nasproten učinek. Škoda le, ker se je na odpadlem tekmovanju v Kranjski Gori zbralo veliko več tek-

movalcev in tistih, ki bi se radi preizkusili v smučanju z monoskijem, med njim tudi naša najboljša smučarja.

Lepšega dne, kot je bila sreda, 4. februarja, si organizatorji res niso mogli zamisliti, pa čeprav je tako kot vso Slovenijo tudi Kranjsko Goro dan prej zasul sneg. Rodil se je prekrasen sončen dan v pravi zimski idili. Toda kranjskogorski smučarski delavci so tako rekoč ponoči doobra pripravili veleslalomsko progo, da smo lahko izvedli to naše prvo smučarsko tekmovanje. Prav tako so se v dobrih razmerah po beli strmini smučišča Brsnina prvič s smučko monoski spustili tudi tisti naši člani, ki jih privlači vijuganje po belih pobočjih. Verjetno bodo to naši bodoči rekreativni ali celo tekmovalni smučarji. To še posebno velja za **Boruta Severja**, ki je prvičkrat se-

Prvi pokal Zveze je osvojil Edo Ješe.

del v monoski, se nekaj časa »lovil,« nato pa se ob asistenci že podal na vlečnico in se spustil po blagi in lepo urejeni strmini. Prve zavoje je uspešno izvedel tudi **Boštjan Ceglar**.

Tekmovalci so se pod vodstvom trenerja smučarske invalidske reprezentance **Bojana Kavčiča** po veleslalomski progi spustili kar nekajkrat, najboljši skupen izid obeh postavitev pa je določil prvega veleslalomskega zmagovalca za pokal ZPS. Osvojil ga **Edo Ješe** (DPLJ), drugi je bil **Gregor Gračner** (DPLJ), tretji **Jani Učakar** (DPKR), četrti pa **Matjaž Černe** (DPIK).

Tekmovalce so tudi naše spremljevalke iz visoke šole za zdravstvo Mateja, Irina in Neža ter smučarke iz smučarskega kluba iz Radovljice Tanja, Andreja in Manca. Zmagala je **Mateja**, druga je bila mama našega tekmovalca Matjaža, **Marta Černe**, tretja pa **Neža**.

Po končanem tekmovanju in preizkusnih vožnjah so se vsi udeleženci belega invalidskega »cirkusa« zbrali v hotelu Larix. Tam so slovesno podelili prvi pokal ZPS in vseprek analizirali prve rezultate in vtise prvega tekmovalnega dne in demonstracijskih voženj.

Trener Bojan Kavčič je na video-posnetku pokazal tudi vožnje tekmovalcev in opozoril na napake, ki jih največkrat ponavljajo.

Tekmovanje je spremljala tudi Gorska reševalna služba iz Kranjske Gore, našemu prvemu smučarskemu dogodku pa so nekaj pozornosti posvetili tudi mediji.

Jože Globokar

Od leve: Edo Ješe, Jani Učakar, Gregor Gračner in Borut Sever. Zadaj stoji Matjaž Černe.

TEKMOVANJE V KEGLJANJU

Meddruštveno tekmovanje v kegljanju Škofja Loka 2009

Prvo kegljaško tekmovanje za paraplegike in tetraplegike v letu 2009 je bilo v soboto, 17. januarja 2009, v dvorani Poden v Škofji Loki. DP Gorenjske je tekmovanje organiziralo zgledno in na potek tekmovanja ni bilo pripomb. Tekmovalo je 31 kegljačev in dve predstavnici nežnejšega spola iz vseh regij, razen iz Murske Sobotice. Pokale za ekipe in medalje za posameznike sta podeljevala športni referent pri DPG Janez Učakar in predsednik DPG Metod Zakotnik.

Podelitev priznanj je bilo v jedilnici šolskega centra Škofja Loka. Sodnik in vodja tekmovanja je bil g. Marjan Jenko.

Priznanja je podelil predsednik DP Gorenjske Metod Zakotnik.

Izidi

Ženske posamezno:

1. Slavka Jereb, DP Kranj, 185 podrtih kegljev
2. Lidija Eksifemski, DP Koper 154

Moški posamezno:

1. Franc Simonič, DP Maribor 255
2. Viktor Rupnik, DP Ljubljana 255
3. Miran Jernejšek, DP Maribor 249

Tetraplegiki:

1. Aleš Povše, DP Celje 226
2. Slavko Mikec, DP Celje 219
3. Marjan Štiblar, DP Maribor 210

Veterani:

1. Hasan Čaušević, DP Ljubljana 218
2. Franc Kuhelj, DP Novo mesto 201
3. Boris Šter, DP Kranj 172

Ekipno:

1. DP Maribor 919 podrtih kegljev
2. DP Celje 912 podrtih kegljev
3. DP Ljubljana 843 podrtih kegljev
4. DP Kranj 705 podrtih kegljev
5. DP Koper 694 podrtih kegljev

Kegljači iz DP Nova Gorica, DP Slovenj Gradec in DP Novo mesto so tekmovali samo med posamezniki. Pri enakih izidih je višje uvrščen tekmovalac, ki ima boljši rezultat čiščenja.

Boris Šter

V kategoriji moških posamezno je zmagal Franc Simonič (v sredini), drugi je bil Viktor Rupnik (na levi), tretji pa Miran Jernejšek (na zgornji sliki s predsednikom).

V kategoriji tetraplegikov posamezno je zmagal Aleš Povše (v sredini), drugi je bil Slavko Mikec (na desni) in tretji pa Marko Štiblar (na levi).

V kategoriji moških posamezno je zmagal Franc Simonič (v sredini), drugi je bil Viktor Rupnik (na levi), tretji pa Miran Jernejšek (na zgornji sliki s predsednikom).

ZAPEČKARJI!

Takoj na začetku pridejo na vrsto fantje in dekleta, ki jim mraz (vsaj v glavi) ne dela težav in ne prepreči druženja s paraplegiki, tetraplegiki, neinvalidi, lastniki in ljubitelji ATV-jev. Tokratno, zadnje srečanje v 2008. letu so nam omogočili v društvu paraplegikov iz Prekmurja. Srčno so nam odstopili in zaračunali svoj dom, ki stoji na obrobju Murske Sobote, idealnem izhodišču in točki za našo ATV-dejavnost, ki je s pomočjo društev iz vse Slovenije, predvsem pa ob sodelovanju ZPS čedalje bolj prepoznavna znamka stalnih udeležencev, v glavnem enih in istih.

Zadnje srečanje v 2008. letu so nam omogočili v društvu paraplegikov iz Prekmurja.

Kljub vsemu se je dogajalo. Od 26. 12. do 28. 12. 2008 v Murski Soboti. V mrzlem dnevu na ATV-jih, zvečer pa na toplem v domu. Ne zdi se mi potrebno omenjati znanih kulinarčnih dobrot, ki jih ta del naše dežele pripravi na svojevrsten način, vsi jih dobro poznamo.

Rad pa bi omenil in se v imenu vseh udeležencev zahvalil skupinici domačinov (neinvalidov), ki smo jih spoznali in ki so nas popeljali v svoje prijetne počitniške hišice. Kaj vem, katere gorice so, toliko jih je, da človeku kar uide iz glave.

Morda je v mojem tokratnem prispevku zaznati jezo, žalost, razočaranje. Drži, priznam. Jezen, žalosten, razočaran sem nad vsemi lastniki, paraplegiki, ki imate doma ATV-je, vrtite jezike, obirate ..., sami pa čez leto sedite doma, mopedi rjavijo, na njih se nabira prah, smilite se sami sebi, pa se kljub trudu vseh udeležencev, spremljevalcev, prijateljev ljudi, ki jih spoznavamo na srečanjih, nikakor na podvigate in še kar sedite, sedite in sedite.

Mraz, ki je s pomočjo severnega vetra bril okoli vogala, nam ni vzel volje. Debela, težka oblačila so nam z obilico smeha in humorja na naša telesa pomagali navleči udeleženci tokratnega srečanja. Marsikoga so dobesedno naložili na motor. Dobra

Dobra volja in pozitivno naravnane misli nas bodo popeljale v okoliške kraje.

Jaka Jug

volja in pozitivno naravnane misli nas odpeljejo. Zamrznjena zemlja, sem in tja kakšna zamrznjena luža, pod obleko in v srcu pa toplo. Ravnina in panonski svet imata svoj čar. Prav v teh dneh, ko berete prvo letošnjo številko Paraplegika, bomo spet v Prekmurju, natančneje v Moravskih Toplicah, kamor nas je povabila gospa Nada (sobe Nada), na odprtje svojega novega lokala. Ob tej priložnosti bi se v imenu ATV-sekcije pri ZPS iz srca rad zahvalil za pomoč, sponzorstvo, predvsem pa kulinarčno pogostitev Avtoprevozu in strojnim uslugam Robi Šinkovec, Moravske Toplice, Metaliku Cipot, Moravske Toplice, in vsem družinskim članom, ki so nam stali ob strani ter nas dobesedno nosili, prenašali in skrbeli za nas, kot da smo del njihove družine.

Seveda ne smem pozabiti, da se je tokratnega srečanja udeležil tudi olimpijec Jože Flere, ki nam je ob toplem kaminu pripovedoval, kakšen je videti drug del sveta, Pe-king.

Prav lep pozdrav vsem zapečkarjem, lastnikom ATV-jev, ki nas berete, gledate naše slike in se imate lepo doma na toplem.

8. REGIONALNI LIKOVNI IZBOR JSKD SVETLOBA

Vojko Gašperut - Gašper pred svojo sliko v Kosovelovem domu v Sežani.

Nov uspeh na slikarskem področju sta dosegla člana Društva paraplegikov Istre in Krasa Vojko Gašperut in Benjamin Žnidaršič, ki sta se na 8. regionalnem natečaju Javnega sklada RS za kulturno dejavnost, medobmočna izpostava Izola, z naslovom Svetloba uvrstila v ožji krog 22 slikarjev, ki so s skupinsko razstavo razstavljali v izolski Sončni dvorani, v Piranu v Galeriji Impresija, v Postojni v Galeriji Epica, v Kosovelovem domu v Sežani in v Ilirski Bistrici, Grad Prem. Ob tem je bil izdan tudi ličen katalog, ki je predstavil vsa izbrana dela.

Na koncu ciklusa petih razstav je strokovna selektorica Nives Marvin

Benjamin Žnidaršič se je s sliko Sončni zahod uvrstil v ožji krog izbranih slikarjev iz Primorske.

izmed 22 razstavljalcev izbrala 13 avtorjev, ki so skupaj s 13 izbranimi slikarji iz medobmočne izpostave Gorica od 3. marca razstavljali v Kosovelovem domu v Sežani. Med izbranimi sta tudi Vojko Gašperut in Benjamin Žnidaršič.

Kronist

14. IN 15. SAMOSTOJNA RAZSTAVA BENJAMINA ŽNIDARŠIČA

Benjamin Žnidaršič se je po nekajmesečnih zdravstvenih težavah odzval na povabilo Bolnišnice za pljučne bolezni na Golniku in v njihovih razstavnih prostorih pripravil svojo 14. samostojno razstavo. Od 26. januarja do 20. februarja 2009 je razstavljal 21 likovnih del, ki so nastala v zadnjih dveh letih. Predvsem je bila predstavljena motivika njegovih rojstnih krajev okoli Snežnika in Cerkniškega jezera.

Veliki formati njegovih slik krasijo jedilnico Doma starejših občanov v Kamniku.

Razstava je bila 20. februarja 2009 z dodanimi velikimi formati njegovih likovnih del preseljena v Dom starejših občanov v Kamnik, kjer je Žnidaršič preživel kar deset let svojega življenja. Na razstavnih površinah doma bodo dela na ogled do 20. marca 2009.

Prav v tem času je Benjamin Žnidaršič v krogu Mednarodnega združenja napredoval med pridružene člane in s tem potrdil uspehe na slikarskem področju v zadnjih letih.

Kronist

Takšna je bila v času razstave videti avla Bolnišnice za pljučne bolezni na Golniku.

VOJKO GAŠPERUT RAZSTAVLJAL V GALERIJI ARS

V galeriji Ars v italijanski Gorici so 10. 2. 2009 odprli likovno razstavo našega slikarja Vojka Gašperuta - Gašperja. Gre za svojevrsten poklon slikarja svoji drugi domovini, Istri. Gašperut je eden najbolj uveljavljenih slikarjev v svetu, ki slikajo z usti. Od leta 2004 je polnopravni član organizacije VDMFK s sedežem v Liechtensteinu.

Za glasbeni uvod je poskrbel mladi kitarist **Anton Konc**, nato pa je **Jurij Paljk** predstavil umetnika in njegova dela številnim zbranim. Pri tem je priznal, da je bil v zadregi, ker si ni upal rabiti izraza »odločen zamah s čopičem«, saj se je z usti naučil držati čopič na desni strani in da zna potegniti po platnu čopič z usti.

Predstavitev Gašperuta in njegovih del je bila zelo lepa zaradi izjemno vedrega, naravnost sončnega značaja umetnika, ki je imel doslej že skoraj sto samostojnih razstav in

Za glasbeni uvod je poskrbel mladi kitarist Anton Konc, nato pa je Jurij Paljk predstavil umetnika in njegova dela številnim zbranim.

slikarji, ki slikajo z usti. O razstavi so poročali številni mediji tudi iz Slovenije.

Razstava bo odprta od 6. do 30. marca 2009, od ponedeljka do petka, v dopoldanskem času od 8. do 12. ure, v popoldanskem pa od 17. do 20. ure.

Benjamin Žnidaršič

8. SAMOSTOJNA RAZSTAVA DRAGICE SUŠANJ

V prostorih KLUBA 60+ smo v Opatiji na Hrvaškem odprli 8. samostojno razstavo naše slikarke z usti Dragice Sušanj. Razstava je pripravljena ob 8. marcu, mednarodnem dnevu žena, kot zgledno sodelovanje dveh področnih organizacij Rdečega križa iz Ilirske Bistrice in Opatije. Razstavo, o kateri je spregovoril likovni pedagog Frane Dougan, sta odprla podpredsednik RK Opatija in predsednica RK Ilirska Bistrica.

Razstavo z zadnjimi deli Dragice Sušanj so slovesno odprli v petek, 6. marca 2009, ob 17.30 v prostorih, kjer se vsak dan zbirajo starostniki iz bližnje okolice. Njihova organizacija ima 420 članov, ki vsakodnevno

ustvarjajo in se družijo. Ob otvoritvi so se predstavili s pevskim zborom in recitalom. Na odprtju so bili navzoči številni gostje iz Slovenije in Hrvaške, med drugim tudi naši

Dragica Sušanj je s svojimi likovnimi deli navdušila številno občinstvo v Opatiji.

NOVIČKE IZ KULTURE

Na Golniku je Benjamina Žnidaršiča v razstavnem prostoru bolnišnice zamenjal Boris Šter. Obiskovalcem je na ogled 21 del, ki so nastala v letih 2007 in 2008. Motivi so različni, od realizma do abstrakcije. Razstava bo na ogled do 8. marca.

Na drugi likovni delavnici v letu 2009, ki je bila zelo dobro obiskana, smo pod vodstvom mentorja Rasso Causeviga slikali motive po lastnem izboru. Strokovna žirija pod vodstvom mentorja in Vojka Gašperuta je izbrala grafična dela za grafično mapo, ki bo darilo naše Zveze gostom ob 40-letnici delovanja.

Določili smo nekaj okvirnih terminov za likovne kolonije v naših domovih Pineta, Semič in Pacug. Dogovorili smo se, da bomo še naprej sodelovali na tekmovanju za Zlato paletu. Prva je na vrsti risba. Sprejem del je v prostorih Garni Hotela Prebold, Gradiščanska 9, in sicer v petek, 6. marca, in v soboto, 7. marca, od 10. do 12. ure, razstava pa bo v petek, 27. marca 2009, ob 19. uri v Hotelu Prebold. Grafiko bo gostilo Društvo ljubiteljev likovnega ustvarjanja Kočevje. Sprejem del je v petek, 3. aprila, ter v soboto, 4. aprila, do 12. ure. Razstava bo v petek, 24. aprila 2009, ob 19. uri v njihovih prostorih. Upoštevajo se samo čiste tehnike dimenzij 30 x 20 do 80 x 60 brez paspartuja in brez okvirja. Slikarstvo, smer realizem, se bo predstavilo v Galeriji Mozirje, Hribernikova 1, Mozirje. Društvo gornjesavinskih likovnikov GAL, Rečica ob Savinji, je organizator razstave, ki bo v petek, 29. maja, ob 19. uri. Za slikarstvo so prav tako zaželeno čiste tehnike, dimenzije slik pa naj bodo od 50 x 40 do 100 x 70 čiste slike.

Našim članom smo v letu 2008 predvsem na področju likovnega in literarnega ustvarjanja nudili strokovno pomoč pri njihovem delu, tako kot tudi pri organizaciji razstav in literarnih srečanj. Kot strokovna sodelavca sta tudi letos sodelovala likovni pedagog Rasso Causevig in grafik Jože Potokar in drugi. V literarni skupini je dejavnih sedem

naših članov, slikarjev je več kot petindvajset, v svojih vrstah pa imamo še nekaj rezbarjev. Organizirali smo 12 enodnevni likovni delavnice in štiri tedenske izobraževalne delavnice v Pacugu, Murski Soboti in Semiču. Najodmevnejši pa je bil teden kulture z uglednimi gosti iz sveta kulture. Ogljedali smo si

baletno predstavo in nekaj slikarskih razstav, tudi v tujini. Odzvali smo se vabilom likovnih društev in sodelovali na likovnih prireditvah, ki so jih pripravila likovna društva po Sloveniji. Sodelovali smo na vseh izborih za Zlato paletu v organizaciji Zveze likovnih društev Slovenije, in sicer za smer realizem v Loškem Potoku, smer abstrakcija v Kamniku, kiparstvo v Trbovljah in za grafiko v Črnomlju. Na vseh izborih smo bili

Razstavni prostor v bolnišnici na Golniku si ogleda mnogo ljudi, ki dnevno prihajajo na zdravniške preglede.

Boris Šter je na Golniku predstavil svoja likovna dela od realizma do abstrakcije.

Na likovnih delavnicah se vedno zbere mnogo slikarskih navdušencev.

posamezniki tudi nagrajeni. Velika večina naših slikarjev je imela tudi eno ali več samostojnih razstav po krajih v Sloveniji in v tujini.

Samostojne razstave: Hotel Mons, Ljubljana, Vojko Gašperut, galerija Atrij, Tržič, Boris Šter, galerija Črni orel, Idrija, Vojko Gašperut, Meršolov atrij – zavod Sv. Stanislava, Dragiča Sušanj, Cosamo, Italija, Benjamin Žnidaršič, Dolik, Jesenice, Jani Bevc, Dolik, Jesenice, Benjamin Žnidaršič itd.

Skupinske razstave: Galerija Laterna, Črnomelj, občinska stavba v Radovljici, Soline na sto in en način, Ankaran, prostori DP v Novem mestu, razstava umetniških in ročnih del, razstava v prostorih DP Ljubljana, hoteli Solinera v Seči, Zaplana, razstava in literarni večer, galerije Piran, OŠ Loški Potoč, galerija Veronika, Kamnik, Dvorana prve slovenske vlade, Ajdovščina, Norma 7, Brje, Dom kulture Mengeš, naš dom v Pacugu, Inštitut RS za rehabilitacijo invalidov, vojašnica Franc Rozman - Stane itd. Uspešno želimo delovati tudi v letu 2009.

Boris Šter

Društvo paraplegikov Dolenjske in Bele krajine vabi slikarje, da se udeležimo njihove likovne delavnice v ponedeljek, 30. marca, v prostorih in okolici njihovega društva.

Do 29. marca je v Mestnem muzeju Ljubljana na ogled razstava izbranih grafičnih listov Marca Chagalla: Od Mrtvih duš do Cirkusa. Na razstavi je prvič v Ljubljani na ogled več kot sto originalnih grafičnih del, ki so nastale med letoma 1923 in 1980. Razstavljeni so tudi originalni listi iz Biblije I (jedkanica) in Biblije II (litografija). Če se pokaže zanimanje za strokovno voden ogled, se lahko na delavnici dogovorimo za datum ogleda.

ZAUPNI TELEFON JOB

Žaupni telefon JOB, namenjen žrtvam kaznivih dejanj, je dobil svoje ime po svetopisemski osebi Jobu. Jobu se dogaja nesreča za nesrečo, saj sprva izgubi precejšnje imetje. Nato v nesreči izgubi se otroke in končno težko zbolí. K njemu se napotijo trije prijatelji, ki ga želijo spremljati v njegovi stiski. Ko ga zagledajo in vidijo, kako nesrečen je, nihče od njih sedem dni in sedem noči ne spregovori tolažilne besede, marveč le obsedijo pri njem.

Poslanstvo žaupnega telefona JOB je spremljati vse tiste, ki so jih prizadela dejanja drugih ljudi in se počutijo na kakršen koli način žrtve kaznivih dejanj. Delovanje žaupnega telefona JOB temelji na zaupnosti in prostovoljstvu. Na telefonu delujejo usposobljeni prostovoljci, ki so na voljo vsak dan od 20h do 23h. Posebnost žaupnega telefona je njegova duhovna dimenzija, saj si lahko ljudje pogosto zastavljamo vprašanja: "Zakaj prav jaz?" ali "Kako mi je lahko Bog kaj takega storil?" Na žaupnem telefonu JOB so aktivni tudi duhovniki.

Telefonska številka je 080 3005. Klic je brezplačen.

TOM

- Telefon za otroke in mladostnike:
080 1234

Društvo SOS telefon

telefon: 080 11 55
telefon: 01 524 19 93
društvo-sos@društvo-sos.si
<http://www.društvo-sos.si/>

Žaupni telefon ZA-TE

telefon: 080 22 23
telefon: 01 234 97 83

Klic v duševni stiski

telefon:(01) 520 99 00

Žaupni telefon Samarijan

telefon: 080 11 13

AA / Anonimni alkoholiki

01 / 542 44 19

Brezplačna pravna pomoč

01 / 200 59 00

Telefonsko in/ali individualno svetovanje v primerih nasilja

Ženska svetovalnica, Ljubljana

01 / 434 72 61
zenska.svetovalnica@guest.arnes.si

Društvo za nenasilno komunikacijo, Ljubljana

01 / 434 48 22
društvo.dnk@društvo-dnk.si

Združenje proti spolnemu zlorabljanju

01 / 431 33 41

Center za pomoč žrtvam kaznivih dejanj - Papilot

01 / 534 07 44

Center za pomoč žrtvam kaznivih dejanj

(02) 229 94 40 (01) 433 96 67

Zatočišča, varne hiše - umik pred nasiljem

Zatočišče Ljubljana, Društvo SOS telefon

080 11 55
društvo-sos@društvo-sos.si

Krizni center ženske svetovalnice, Ljubljana

01 / 434 72 61
zenska.svetovalnica@guest.arnes.si

ZAHVALE

Zvezi paraplegikov Slovenije se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč. Joško Barba

Ogled razstave V. van Gogha na Dunaju je bil enkratni dogodek, nepozabno doživetje. Srčna hvala za možnost, da smo lahko šli na ogled. Marja in Branko Rupnik

Zvezi paraplegikov Slovenije in Društvu paraplegikov Istre in Krasa se najlepše zahvaljujem za finančno pomoč pri zamenjavi strešne kritine na stanovanjski hiši. Valter Mahne

Ob izteku leta so se člani Društva paraplegikov ljubljanske pokrajine tudi letos srečali na tradicionalnem novoletnem srečanju, ki je potekalo v nedeljo, 21. decembra 2008, v gostišču Kongo v Grosupljem. Kot vsako leto nam je tudi letos uspelo z vašo pomočjo organizirati srečelov. Sreč je bilo veliko, zadetki pa so bili bogati, tako da ni nihče od navzočih ostal razočaran. Za uspešen srečelov se lahko zahvalimo le vam, ki ste nam nesebično darovali izdelke in tako pomagali popestriti naše srečanje. Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine se vam iskreno zahvaljuje za vaš prispevek k srečelovu.

Iskrena hvala za denarno pomoč pri nabavi inventarja. Almira Mesner, DP Koroške

OGLASI

Prodajam kombinirano vozilo mercedes VITO 110, letnik 2002, 128000 prevoženih km, 6 sedežev, rdeče barve. V vozilu so montirane komande za ročno upravljanje in je primeren za paraplegika. Cena: 8900 EUR. Adolf Košmrl Tel.: 041 979 023

Prodajam Subaru Legacy 2.0 glx, avtomatik, 4x4, l.96, 150000 km, lepo ohranjen, v vozilu so montirane komande za ročno upravljanje. Cena : 3400 EUR. Adolf Košmrl tel.: 041 979 023

Zaradi bolezni prodajam skoraj nov električni voziček. Informacije na tel. 041/ 469-698

Prodajam HANDBIKE Sopur Shark S. Leto izdelave 2006, lepo ohranjen, 27 prestav, števec Sigma 1706 HR, odlična oprema. Nastavljiv sedež in gonilo. Karbon optika. Cena: cca 2600 EUR (cena novega je več kot 4000 EUR) Matej Lednik, tel.: 031/336 526 e-naslov: matej.lednik@gmail.com

Prodajam chevrolet aveo 1,4 avtomatik, 69 Kw. Leto I. registracije: april 2006, I.lastnik, veljavnost TP: 20. 4. 2010.

Prevoženih: 56.000 km, oblika: troje vrat, barva: kovinsko siva, menjalnik: avtomatski, s komandami za vožnjo invalida. Dodam štiri zimske pnevmatike s platišči. Tel.: 040/373 144, Alojz Plej

Prodajam avto Fiat Palio karavan 1,6, letnik 2002, prevoženih 36.000 km. V avto so vgrajene GUIDO SIMPLEX komande in z drugimi tehničnimi rešitvami je prilagojen za paraplegika. Cena po dogovoru. Olga Bukovič, tel.: 02/644 73 21

UMRLI:

Miroslav NIKOLIĆ, član DP JZ Štajerske, rojen 9. 10. 1951

Božana OBROVNIK, članica DP S Štajerske, rojena 27. 1. 1930

Marija ŠKOBERNE, članica DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja, rojena 30. 10. 1926

Berta KLINKON, članica DP severne Primorske, rojena 1. 6. 1924

Marina GNAMUŠ, članica DP Koroške, rojena 25. 3. 1950

Milan JANEŽIČ, član DP ljubljanske pokrajine, rojen 14. 9. 1931

Janez ZDRAVIČ, član DP ljubljanske pokrajine, rojen 16. 11. 1938

KVIZ ZA RAZVEDRILO

1	2	3	2	3	4	5	2	6	7	2	8	9	10				
	3	11	12	2	10	3	2	13	4	14	15	2					
7	2	16	9	10	2	8	15	2	15	4	17	18	7	11	12	2	10

Pri vsaki številki so navedeni trije odgovori. Odločite se za pravilni odgovor in s črko, ki je pri njem, nadomestite povsod v liku tisto številko. Vse črke v liku, brane vodoravno, dajo slovenski pregovor.

1. Katere komedije ni napisal Shakespeare?

- Ž - Ukročena trmoglavka
- Č - Namišljeni bolnik
- U - Beneški trgovci

2. Kaj je mezeg?

- E - križanec med žrebcom in oslico
- V - križanec med kobilo in oslom
- I - križanec med mulo in žrebcom

3. Katera kitica Zdravljice je slovenska himna?

- Z - 4.
- D - 1.
- J - 7.

4. Katere dvorane ni v Cankarjevem domu v Ljubljani?

- A - Kosovelove
- O - Adamičeve
- S - Štihove

5. Kdo je avtor popevke Zemlja pleše?

- J - Jure Robežnik
- O - Jože Privšek
- Ž - Mojmir Sepe

6. Kdo je Slovenka leta 2008?

- A - Mateja Pintar
- H - Desa Muck
- F - Neža Maurer

7. Kdo je zmagovalec letošnje EME?

- K - Nuška Drašček
- L - Quartissimo
- M - Omar Naber

8. Katere morje je najmanjše?

- P - Japonsko
- Z - Arabsko
- R - Norveško

9. Kaj spada med oblačila?

- O - kolt
- U - kult
- I - kilt

10. Kaj je latvica?

- Š - majhna deščica
- N - posoda za kislo mleko
- E - vrsta solate

11. Kdo ni grški bog?

- T - Pozejdon
- I - Hermes
- A - Merkur

12. Boksit je surovina za:

- S - aluminij
- Č - svinec
- D - železo

13. Kje so Filipini?

- B - v Indijskem oceanu
- H - v Atlantskem oceanu
- D - v Tihem oceanu

14. V katerem športu je element lutz?

- S - v preskakovanju ovir s konjem
- B - v umetnostnem drsanju
- Z - pri hokeju na travi

15. Koliko stopinj meri izbočeni kot?

- Š - 90 do 180
- R - 180 do 360
- V - 0 do 90

16. Katera smučarka je svetovna prvakinja v veleslalomu?

- Ž - Tina Maze
- L - Tanja Poutiainen
- T - Kathrin Hölzel

17. Kaj ni črkopis?

- K - trubarčica
- F - dajničica
- G - metelčica

18. Kdo ni škof RKC v Sloveniji?

- G - Ivan Štuhec
- B - Andrej Glavan
- C - Anton Stres

Albin Rožman

Rešitev kviza iz 115. številke:
ČE VIDIŠ RIMSKO CESTO NA SVETO NOČ SIJATI SE JE DOBRE LETINE NADEJATI.

NASMEH JE PREMALO

Milan sreča soseda, ki se kisko drži.
 "Kam pa kam, sosed, s tako kislim obrazom?"
 "Plačat grem davčne obveznosti."
 "Pa s tako kislim obrazom? Kaj ko bi se vsaj malo nasmehnil?"
 "Saj sem se že, pa ni pomagalo. Oni hočejo denar!"

IZBOLJŠANJE

Direktor reče tajnici:
 "Vaša pisma se izboljšujejo!"
 "Kaj res? Tega sem pa zelo vesela!"
 "Ja, kmalu bo prišel dan, ko bomo lahko prvo tudi odposlali."

PRVI

"Sem res tvoj prvi moški?" je ženina poročno noč vprašal svojo nevesto. "Res."
 "Prisezil!"
 "Prisegam pri svojih treh otrocih."

POTREBNA ZRAKA

"Mami, malo grem vem, da se naužijem čistega zraka" je rekla petnajstletnica.
 "V redu, toda čistemu zraku povej, da moraš biti doma do devetih!"

SARDINE

Janezek vpraša očeta:
 - Ta, ali je res, da kiti jedo sardine?
 - Seveda je res, Janezek.
 - Kdo jim pa konzerve odpira?

BLATO

Medved in zajec sta hodila po zelo blatni poti v gozdu. Med potjo medved, ki je že ves umazan, vpraša zajca:
 - Ti, a tebe kaj moti, da se ti blato lepi na dlako?
 - Ne, sploh ne odvrne zajec.
 - V redu! reče medved, zavije za grm, se tam podela in si z zajcem obriše zadnjico.

REKLAMACIJA

V trgovini kupec reče prodajalki:
 - Gospodična, plačal sem vam z bankovcem za 5000 tolarjev, pa mi niste prav vrnili.
 - Žal bi moral povedati takoj, poznejših reklamacij ne upoštevamo.
 - No prav, vrnili ste mi namreč, kot da sem plačal z bankovcem za 10.000 tolarjev.

PRIZNANJE

Neko dekle je obtožilo pet fantov za očetovstvo. Vsi so bili povabljeni na sodišče, vendar so se prej zmenili, da ko bo sodnik vprašal vsakega posameznika, če je otrokov oče, bo vsak posameznik rekel, da je in tako ne bo nihče prepričan o dekletovi zgodbi. Obravnava se je pričela in prvega so v sodno dvorano poklicali Janeza. Sodnik ga vpraša:

- Ali ste vi otrokov oče?
 Janez se je držal dogovora, ki so ga imeli s prijatelji in odgovoril:
 - Da!
 Sodnik je vstal, odprl vrata sodne dvorane in rekel Janezovim prijateljem:
 - Lahko greste, smo že ugotovili, kdo je otrokov oče!

NEKAZNOVAN

Na sodišču sodnik zaslišuje obtoženca:
 - Ali ste bili že kdaj kaznovani?
 - Da, enkrat pred desetimi leti.
 - Aha! To se pravi, da ste v zadnjih desetih letih popolnoma nekaznovani? Nobenega prekrška ali kakšnega drugega prestopka niste naredili?
 - Popolnoma nekaznovan v zadnjih desetih letih.
 - Kje pa ste bili ves ta čas?
 - Na prestajanju desetletne zaporne kazni.

ŽELEZNIŠKA POSTAJA

Gre Janezek po cesti in neka starejša gospa ga vpraša, če ji lahko pove, kje je železniška postaja. Janezek ji odgovori:
 - Vem, pa ne povem!
 Gospa reče:
 - Ti pa gotovo ne boš prišel v nebesa.
 Janezek:
 - Vi pa na železniško postajo ne!

PRIJATELJICA

Janezek je imel prijateljico, ki je bila vanj zaljubljena. Tega mu ni hotela zaupati, ker se je bala, da bi jo zavrnil. Nekega dne pa jo je Janezek vprašal:
 - Ali bi me hotela ti osrečiti?
 - Janezek, Janezek, seveda bi te hotela osrečiti.
 - Super! Potem mi pa predstavi tvojo prijateljico.

HIPNOZA

Hipnotizer hipnotizira gledalce v dvorani. Najprej reče: »Spanje!« in vsi takoj zaspijo.
 Potem reče: »Smejanje!« in vsi se začnejo smejati.
 Potem reče: »Jok!« in vsi v dvorani začnejo jokati.
 In ko že hoče vse zbuditi se spotakne ob stol in zakolne: »Sranje!«

BLAGOSLOV

Žena povabi goste na kosilo. Ko tako sedijo za mizo, se obrne k desetletni hčerki in jo vpraša:
 - Ali boš ti danes izrekla blagoslov?
 - Ne vem, kaj naj rečem.
 - Povej tako, kot si slišala mene.
 - O gospod, odpusti mi vse grehe. Le zakaj si me tako kaznoval, da sem izgubila pamet in sem v goste povabila vse te ljudi.

YUGO

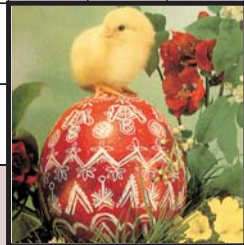
Zakaj ima yugo na zadnji šipi gretje?
 - Ko crkne in ga moraš porivati, da te ne zebe v roke.

	IME VEČ NORVEŠKIH KRALJEV	RDEČKASTO RJAVA RODOVITNA PRST	REKA V ZDA, KI IZVIRA V APALACIH, DOLGA 660 KM	RIMSKA BOGINJA PLODNOSTI	ŠABAC	ŽIVALCA, KI NAM POPESTRIZELENICO	ZNAMENITI HOMERJEV EP	POGOSTA OTROŠKA IGRA	ŽENI ALI MOŽEV OČE
LASTNOST, ZNAČILNOST OTROŠKEGA									
SAMICA VELIKE DIVJE MAČKE									
VRSTA FRANCOŠKE PREPROGE					BAKHOVA PALICA				
NAVDUŠEN PRIVRŽENEC					NAPLAVINA IZ LEDENE DOBE	IMETJE, SVOJINA (ZAST.)	OZNAKA ZA TOLAR		
							TALJ		
POROD, POVITJE OTROKA									GRADBENI STROJ ZA KOPANJE JARKOV
BANKOVEC ZA 5 ENOT									
GIB GLAVE NAVZGOR IN NAVZDOL									
ALPSKA SOTESKA									
							ŠAHISTKA KUŠNIR SEZNAM TISKARSKIH NAPAK		

AVTOR GEORG GIDER	VEČJA ČRNA PTICA	IZDELOVALEC OKEN	MAČEHA (KNJIŽ.)	TEKOČA SESTAVINA SADEŽA	PECIVO Z NADEVOM ADAM BOHORIC			NEMŠKA HITROSTNA DRŠALKA DIX		NORINA RADOVAN KOŠČEK SUKANCA
TOVARNA KOKSA							VZDEVEK POKOJNEGA LADJARJA ONASSISA	POBOŽEN ČLOVEK, TEIST		
CIRKUŠKA TELOVADKA								LIČINKA TRAKULJE IZMENJEVALEC EL, TOKA		
SINOV ALI HČERIN SIN					ZAGREB		GRM OCTOVEC MARIBOR, TOVARNA VOZIL		MESTO V MAVRENTANLI PARJENJE SRNJADI	
SLOVENSKI PISATELJ IN POTOPISEC (IGO, 1853-1910)				ZNAMKA ITALIJANSKIH KAMIONOV	IZDAJA TISKANEGA BLAGA			PLATINA ODLIKA, LASTNOST		
REKA V TOSKANI, KI TEČE SKOZI FIRENCE					RIMSKA BOG, JEZE OKUSNA MORSKA RIBA		DOMAČE ŽENSKO IME ODRSKO GLASBENO DELO			
RAZBURLJIVO DOGAJANJE (KNJIŽ.)	MALAJSKA BLAZNOST TURSKE PAŠA IZ 19. STOL.					MESTO V SEVERNEM PORENJU TURISTIČNI TABOR				VELIKA SLADKOVODNA RIBA
CIGAN				PREGOVOR DRŽALO POSODE			DESTILACIJA (REDKO) ŠTARA ENOTA ZA POSPEŠEK			
VEČJI KOS POHIŠTVA					TAJNI POLICIJSKI SODELAVEC				SREDSTVO ZA UMIVANJE CHARLES IVES	
CIRILOV BRAT, CERKVENI SVETNIK					FRANCOŠKA KEMIČARKA, NOBELOVKA 1903 IN 1911					
OČIVIDEČ DOGODKA					JOK (KNJIŽ.)			IZDELOVALEC IRHOVINE		

ENIGMATKOV
Ugankarski slovar
www.enigmatko.com

DILUVIJ - naplavina iz časa ledene dobe
MOERS - nemško mesto v Porenju
ERRATA - seznam tiskarskih napak v knjigi

Pravilno geslo križanke iz št. 115 se glasi: NOVO LETO, POLNO SREČE IN ZDRAVJA

Nagrajenci križanke iz Paraplegika števil 115: PETER BRUNER, Kidričeva 6, 1330 KOČEVJE, DOMEN ANDOLŠEK, Gorenjskega odreda 16, KRANJ, URŠKA NEMEC, Gozdna pot 3, 1370 LOGATEC. Vse tri nagrade so v vrednosti 20,00 EUR.

Pravilno geslo križanke napišite na dopisnico in pošljite najpozneje do 20. maja 2009 na naslov: Zveza paraplegikov Slovenije, p.p. 5714, 1001 Ljubljana

ČESTITKA OB ROJSTVU

NAŠEMU ČLANU KLAVDIJU PUCU
ČESTITAMO OB VESELEM DOGODKU, SAJ
SE JE MLADA DRUŽINA POVEČALA ZA
ENEGA MOŠKEGA ČLANA. MALI TEJ JE
PRIJOKAL NA SVET LANSKEGA NOVEMBRA
IN SE PRIDRUŽIL BRATCU LANU, KI SE JE
KLAVDIJU IN NJGOVI ŽENI RENATI
RODIL PRED TREMI LETI.
SREČNI MLADI DRUŽINI ŽELIMO OBILO
ZDRAVEGA OTROŠKEGA SMEHA IN
DRUŽINSKE SREČE.

DRUŠTVO PARAPLEGIKOV SEVERNE
PRIMORSKE

V PRAZNIČNIH DNEH, KI TRKAJO NA ODPRTE DURI,
V DNEH, KO SE SPOMNIMO PRIJATELJEV, ZNANCEV IN SVOJIH
BLIŽNJIH IN JIM ŽELIMO PONUDITI ROKO V POZDRAV IN V
VESELJE OB NAM SKUPNIH LEPIH TRENUTKIH, NAJ VAS OSVETLI
LEPOTE VELIKE NOČI ŽAR, NAJ VAM POLNA MIZA PONUDI VELIKO
PIRHOV IN DOBROT V DAR!
NAJ VAM PRAZNIK PRINAŠA TUDI MIRU IN SPOKOJNOSTI.

VSEM BRALCEM PARAPLEGIKA ŽELIMO
BLAGOSLOVLJENE IN VEDRE VELIKONOČNE
PRAZNIKE.

ZVEZA PARAPLEGIKOV SLOVENIJE